

บทที่ 3

มาตรการเพื่อควบคุมการเรียไ้รตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

มาตรการในการควบคุมการเรียไ้รในประเทศไทย ปรากฏอยู่ในกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งแยกตามประเภทของการเรียไ้ร ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ร พุทธศักราช 2487 สำหรับการเรียไ้รโดยเอกชน คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไ้ร พ.ศ. 2539 สำหรับการเรียไ้รโดยวัดหรือพระภิกษุสามเณร และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไ้รของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 สำหรับการเรียไ้รโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐ โดยวิจัยฉบับนี้ จะศึกษามาตรการควบคุมการเรียไ้รตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ทั้งส่วนที่เป็นการควบคุม และการตรวจสอบการเรียไ้ร รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบมาตรการควบคุมการเรียไ้รในต่างประเทศเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมและตรวจสอบการเรียไ้รในประเทศไทย ตลอดจนรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของต่างประเทศ

3.1 มาตรการเพื่อควบคุมการเรียไ้รในประเทศไทย

จากการศึกษาประวัติและวิวัฒนาการของการเรียไ้รในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้ว่าการเรียไ้รเกิดจากความมีน้ำใจของคนไทย อีกทั้งประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำทางด้านโอกาส ทำให้การหยิบยื่นความช่วยเหลือหรือการขอบริจาคเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทย

3.1.1 มาตรการเพื่อควบคุมการเรียไ้รในประเทศไทยและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายไว้ในมาตรา 77 ซึ่งส่งผลให้รัฐมีภาระหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และยกเลิกกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมหลายฉบับ

มาตรา 77 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชนและดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอนเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วรัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนา กฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการ ในกฎหมายเฉพาะกรณีที่ทำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตาม ชั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

ในส่วนของกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น รัฐมีหน้าที่ต้องกระทำ 2 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 รัฐต้องยกเลิกความผิดอาญา (decriminalization) ที่หมดความจำเป็น ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของ ประชาชน

ประการที่ 2 รัฐต้องถูกจำกัดอำนาจในการกำหนดความผิดอาญา (criminalization) โดยจำกัดไว้อยู่แต่เฉพาะการกระทำที่ความผิดร้ายแรงเท่านั้น

ความผิดร้ายแรงนั้นย่อมเกิดขึ้นมาจากการกระทำที่ส่งผลกระทบในทางลบต่อสังคมอย่าง มีนัยสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบทางลบที่สามารถถูกประเมินว่าร้ายแรงได้นั้นพิจารณาได้จากหลัก คุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut Theory) ประกอบกับหลักภัยอันตราย (Principle of Harm) กล่าวคือ พิจารณาจากความเป็นอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับประโยชน์ที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง การกระทำ ใดที่ก่ออันตรายแก่ประโยชน์ที่มีความใกล้ชิดกับระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของปัจเจกชน (the degree to which the living standard) แล้ว การกระทำนั้นย่อมมีความร้ายแรงอันสมควรจะถูก กำหนดเป็นความผิดอาญา¹ เช่น การพูดโกหกเป็นการกระทำที่ส่งผลในทางลบต่อสังคม เพราะ สังคมปรารถนาจะรับรู้แต่ความจริง แต่การพูดโกหกไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายอันจะส่งผลกระทบ ทางลบต่อมาตรฐานการดำรงชีวิตของบุคคลแต่อย่างใด การพูดโกหกจึงไม่ควรถูกกำหนดเป็น ความผิดอาญา อย่างไรก็ดี หากกรณีเปลี่ยนไปว่า การโกหกนั้น ผู้กระทำได้กระทำไปโดยหลอกลวง และมีความประสงค์จะได้ทรัพย์สินจากผู้อื่น ถือว่าสิทธิในความเป็นเจ้าของทรัพย์สินของผู้ถูกหลอกลวง อันเป็นปัจจัยหนึ่งของมาตรฐานการดำรงชีวิตถูกคุกคามและได้รับอันตรายแล้ว การพูดโกหกโดย

¹ Andrew Ashworth. (2006). *Principles of Criminal Law, 5th Edition*. Oxford: Oxford University Press. p.37.

ประสงค์ต่อทรัพย์สินของผู้อื่น² จึงถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงที่สมควรจะถูกกำหนดเป็นความผิดฐานฉ้อโกง²

เทียบกับกรณีการเรียไ้ไร การเรียไ้ไรตามความหมายโดยทั่วไปเป็นการขอให้ผู้อื่นมอบเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้โดยสมัครใจ ผู้ถูกเรียไ้ไรจะตัดสินใจเองว่า วัตถุประสงค์ที่ผู้เรียไ้ไรแสดงต่อตนนั้น ตนสมัครใจจะมอบเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่ผู้เรียไ้ไรหรือไม่ แต่เมื่อการเรียไ้ไรนั้น เริ่มต้นจากการแสดงวัตถุประสงค์ที่ไม่จริงเสียแล้ว หากผู้ถูกเรียไ้ไรมอบเงินหรือทรัพย์สินให้ไปโดยเข้าใจผิด ก็ถือว่าการกระทำของผู้เรียไ้ไรเป็นการหลอกลวงผู้อื่นเพื่อให้ตนได้เงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่นมาโดยไม่ชอบ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการรบกวนสิทธิในความเป็นเจ้าของของผู้ถูกเรียไ้ไรแล้ว และยังเป็นการสร้างความรำคาญเดือดร้อนในสังคม จึงสมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญา

3.1.2 พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ไร พุทธศักราช 2487

พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ไร พุทธศักราช 2487 มีทั้งหมด 21 มาตรา เป็นกฎหมายที่มีทั้งบทบัญญัติควบคุมตรวจสอบการเรียไ้ไรที่สามารถเรียไ้ไรได้ และปราบปรามการเรียไ้ไรที่ไม่ชอบ โดยกำหนดโทษของการกระทำผิดนั้น โดยมีการออกกฎหมายลำดับรองตามความในพระราชบัญญัตินี้อีกจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ กฎกระทรวง 1 ฉบับ และประกาศกระทรวง 2 ฉบับ

3.1.1.1 ความหมายของการเรียไ้ไร

พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ไร พุทธศักราช 2487 ได้กำหนดความหมายของการเรียไ้ไรว่า “การเรียไ้ไร” หมายความว่ารวมตลอดถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการ ซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยาย ว่ามิใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

3.1.1.2 การเรียไ้ไรที่ต้องห้ามมิให้กระทำ

มาตรา 5 ได้กำหนดห้ามมิให้มีการเรียไ้ไรหรือทำการเรียไ้ไร ดังต่อไปนี้

- 1) การเรียไ้ไรเพื่อรวบรวมทรัพย์สินมาให้หรือชดใช้แก่จำเลย เพื่อใช้เป็นค่าปรับ เว้นแต่จะเป็นการเรียไ้ไรในระหว่างวงศัญาคของจำเลย
- 2) การเรียไ้ไรโดยกำหนดเก็บเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเป็นอัตราโดยคำนวณตามเกณฑ์ปริมาณสินค้า ผลประโยชน์ หรือวัตถุอย่างอื่น

² ดิศรณ์ ลิขิตวิทยาวุฒิ. (2561). การกำหนดความผิดอาญาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 : ศึกษากรณิความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 11(3). หน้า 20.

3) การเรียไร้อาจเป็นเหตุให้เสื่อมทรามแก่ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

4) การเรียไร้อาจเป็นเหตุกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงถึงทางสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ

5) การเรียไรเพื่อจัดหายุทธภัณฑ์ให้แก่ต่างประเทศ

3.1.1.3 การเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาต

กฎหมายได้กำหนดลักษณะการเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาต โดยแบ่งเป็น 2 กรณี กล่าวคือ กรณีที่ 1 การเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร และกรณีที่ 2 การเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

กรณีที่ 1 การเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร

มาตรา 6 กำหนดให้การเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เทศบาลหรือสาธารณประโยชน์จะจัดให้มีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นคือ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม 1 คน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ 1 คน ผู้แทนกระทรวงการสาธารณสุข 1 คน ผู้แทนกระทรวงการคลัง 1 คน ผู้แทนกรมตำรวจ³ 1 คน และผู้แทนกรมมหาดไทย⁴ 1 คน

ทั้งนี้ หากการเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เทศบาลหรือสาธารณประโยชน์จัดให้มีโดยกระทรวง ทบวงหรือกรม การเรียไรนั้นไม่ต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร แต่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 ซึ่งจะกล่าวต่อไป

กรณีที่ 2 การเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 8 กำหนดให้การเรียไรในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะ การเรียไรโดยโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยวิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องเปล่งเสียง จะจัดให้มีหรือทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว เว้นแต่การเรียไรดังต่อไปนี้

1) การเรียไรซึ่งได้รับอนุญาตหรือได้รับยกเว้นจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไร สำหรับการเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เทศบาลหรือสาธารณประโยชน์

2) การเรียไรเพื่อกุศลสงเคราะห์ในโอกาสที่บุคคลชุมนุมกันประกอบศาสนกิจ

³ ปัจจุบัน คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

⁴ ปัจจุบัน คือ กรมการปกครอง.

3) การเรียไรโดยขายสิ่งของในงานออกร้าน หรือในที่นัดประชุมเฉพาะแห่งอันได้จัดให้ขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตให้มีการออกร้าน หรือผู้จัดให้มีการนัดประชุมเป็นผู้จัดให้มีขึ้น

3.1.1.4 การสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต

การเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามมาตรา 6 เมื่อมีผู้ขอรับอนุญาต มาตรา 9 ให้อำนาจคณะกรรมการควบคุมการเรียไรสั่งไม่อนุญาต หรือสั่งอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับจำนวนเงินหรือทรัพย์สินอื่นอย่างสูงที่ให้เรียไรได้ เขตหรือสถานที่และเวลาที่อนุญาตให้ทำการเรียไร วิธีการเก็บรักษาและทำบัญชีเงิน หรือทรัพย์สินที่เรียไรได้ และวิธีทำการเรียไร

ส่วนการเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 8 เมื่อมีผู้ขอรับอนุญาต มาตรา 10 ให้นำกรณีของคณะกรรมการควบคุมการเรียไรมาใช้โดยอนุโลม กล่าวคือ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งไม่อนุญาต หรือสั่งอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขดังต่อไปนี้ จำนวนเงินหรือทรัพย์สินอื่นอย่างสูงที่ให้เรียไรได้ เขตหรือสถานที่และเวลาที่อนุญาตให้ทำการเรียไร วิธีการเก็บรักษาและทำบัญชีเงิน หรือทรัพย์สินที่เรียไรได้ และวิธีทำการเรียไร ข้อแตกต่างคือ กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งไม่อนุญาต กฎหมายกำหนดให้ผู้ขออนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันได้ทราบคำสั่งไม่อนุญาต ต่อคณะกรรมการ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้น หรือต่อคณะกรรมการจังหวัด และคำชี้ขาดของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สุด

3.1.1.5 บุคคลที่ไม่สามารถขออนุญาตเรียไรได้

มาตรา 11 ห้ามมิให้อนุญาตให้บุคคลดังต่อไปนี้จัดให้มีการเรียไร หรือทำการเรียไร

- 1) บุคคลมีอายุต่ำกว่า 16 ปี
- 2) บุคคลผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- 3) บุคคลเป็นโรคติดต่อที่น่ารังเกียจ
- 4) บุคคลผู้เคยต้องโทษฐาน ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก หนีโจง ยักยอกทรัพย์ รับของโจรหรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายลักษณะอาญา และพ้นโทษมาแล้วยังไม่ครบห้าปี
- 5) บุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามีความประพฤติหรือหลักฐาน ไม่น่าไว้ใจ

3.1.1.6 ข้อปฏิบัติในการเรียไร

การเรียไรนั้น มาตรา 12 กำหนดให้บุคคลที่ได้รับการอนุญาตให้ทำการเรียไรต้องมีใบอนุญาตติดตัวอยู่ด้วยในขณะที่ทำการเรียไร เว้นแต่การเรียไรซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดประจำที่ ผู้รับอนุญาตต้องคิดหรือตั้งใบอนุญาตนั้นไว้ ณ ที่ทำการเรียไรให้เห็นโดยชัดเจน และมาตรา 16 ห้ามมิให้ใช้ถ้อยคำหรือวิธีการใด ๆ ซึ่งเป็นการบังคับผู้ถูกเรียไรโดยตรงหรือโดยปริยาย หรือซึ่งจะทำให้ผู้ถูกเรียไรเกิดความหวาดหวั่นหรือเกรงกลัว

3.1.1.7 การจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไร

ในส่วนการรับเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไร มาตรา 13 กำหนดให้ผู้เรียไรต้องออกไปรับให้แก่ผู้บริจาคตบมีต้นข้าวใบรับไว้เป็นหลักฐานด้วย โดยต้องประกาศขอรับและจ่ายเงินและทรัพย์สินให้ประชาชนทราบเป็นครั้งคราวตามสมควร และเมื่อได้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินนั้นหมดไปแล้ว ให้ประกาศขอค้ำประกันอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ มาตรา 14 ยังห้ามมิให้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรได้มานั้นในกิจการอย่างอื่นนอกวัตถุประสงค์แห่งการเรียไรตามที่ได้แสดงไว้ เว้นแต่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายพอสมควรในการเรียไรนั่นเอง

นอกจากนี้ มาตรา 15 บัญญัติถึงวิธีการแก้ปัญหาในกรณี que ผู้เรียไรไม่อาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งการเรียไรตามที่ได้แสดงไว้ หรือเหลือจ่ายเพราะเหตุใด ๆ ให้รายงานให้คณะกรรมการควบคุมการเรียไร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ทราบ และให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ส่งเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว แล้วไปประกอบการกุศลหรือสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดตามแต่เห็นควร และในกรณีที่ผู้จัดให้มีการเรียไรตายลงเสียก่อน ให้หน้าที่ของผู้จัดให้มีการเรียไร ตกเป็นของผู้ครอบครองเงินและทรัพย์สินดังกล่าว

3.1.1.8 บทกำหนดโทษ

มาตรา 17, 18, 19 และ 20 กำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยมีอัตราโทษสูงสุดไม่เกิน 1,000 บาท และมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 1 ปี ดังนี้

กรณีที่ 1 กระทำการเรียไรที่ต้องห้ามมิให้กระทำ หรือกระทำการเรียไรโดยมิได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีที่ 2 กระทำผิดเงื่อนไขในการอนุญาตซึ่งคณะกรรมการควบคุมการเรียไรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรือกระทำการเรียไรโดยไม่มีใบอนุญาตติดตัว ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100 บาท

กรณีที่ 3 ไม่ออกไปรับให้ผู้บริจาคตบ หรือไม่ประกาศขอรับหรือจ่ายเงินและทรัพย์สิน หรือกระทำการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรมาในกิจการอย่างอื่นนอกวัตถุประสงค์แห่ง

การเรียไร หรือไม่รายงานเงินหรือทรัพย์สินซึ่งเรียไรได้มากรณีไม่อาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ หรือเหลือจ่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีที่ 4 กระทำการเรียไรโดยใช้ถ้อยคำหรือวิธีการใด ๆ ซึ่งเป็นการบังคับผู้ถูกเรียไรให้เกิดความหวาดหวั่นหรือเกรงกลัว ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.1.1.9 รัฐมนตรีผู้รักษาการ

มาตรา 21 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และกิจการอย่างอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 และยังมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันคือกฎกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการขออนุญาตจัดให้มีการเรียไร และทำการเรียไร พ.ศ. 2548

3.1.3 กฎกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรและทำการเรียไร พ.ศ. 2548

กฎกระทรวงฉบับนี้มีสาระสำคัญอยู่ 2 ประการ⁵ คือ

3.1.2.1 การกำหนดผู้ดำรงตำแหน่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพื้นที่การปกครอง กล่าวคือ ในกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ และในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

3.1.2.2 การกำหนดขั้นตอนการอนุญาตจัดให้มีการเรียไรตามกฎหมาย โดยกำหนดให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรยื่นคำขออนุญาตตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาตจัดให้มีการเรียไร และทำการเรียไร พ.ศ. 2548 ออกตามความของกฎกระทรวงฉบับนี้อีกด้วย

⁵ วรชัย แสนสิริระ. (2563). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487. *อุบลนิติ*. หน้า 108.

3.1.4 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาตจัดให้มีการเรียไร และ ทำการเรียไร พ.ศ. 2548

สาระสำคัญของประกาศกระทรวงฉบับนี้ คือการกำหนดแบบคำขออนุญาตจำนวน 2 แบบ และแบบใบอนุญาตจำนวน 2 แบบ ดังนี้

การขออนุญาตเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เทศบาลหรือ สาธารณประโยชน์ต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุม การเรียไร พุทธศักราช 2487 และการขออนุญาตเรียไรที่จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นคำขอ อนุญาตจัดให้มีการเรียไร (ร.1) และหากเป็นการขออนุญาตตามมาตรา 8 ผู้ขออนุญาตจะต้องเสนอ ข้อความซึ่งจะนำออกโฆษณาไปพร้อมคำขออนุญาตด้วย

เมื่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ สั่งอนุญาตการเรียไร ตามมาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ตามลำดับ เป็นการอนุญาต “จัดให้มี” การเรียไรแล้ว แต่หากผู้จัดให้มีการเรียไรต้องการให้ผู้อื่นสามารถ “ทำ” การเรียไรภายใต้วัตถุประสงค์ที่ตนได้รับอนุญาต ผู้ประสงค์จะทำการเรียไรต้องยื่นคำขอ อนุญาตทำการเรียไร (ร.2) พร้อมคำรับรองของผู้รับอนุญาตจัดให้มีการเรียไรนั้น

เมื่อได้รับอนุญาตจัดให้มีการเรียไร หรือทำการเรียไรแล้ว จะมีการออกใบอนุญาต ให้แก่ผู้จัดให้มีการเรียไรและผู้ทำการเรียไร เพื่อแสดงใบอนุญาตขณะทำการเรียไรตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 แบ่งออกเป็นใบอนุญาตจัดให้มีการเรียไร (ร.3) และใบอนุญาตทำการเรียไร (ร.4)

3.1.5 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของ พนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

มาตรา 10 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ให้สิทธิแก่ ผู้ขออนุญาตที่จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่อนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ ได้ทราบคำสั่ง ไม่อนุญาตนั้น ซึ่งการอุทธรณ์ในจังหวัดพระนครและธนบุรี หรือปัจจุบันคือในเขต กรุงเทพมหานคร กฎหมายกำหนดให้ยื่นต่อคณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งขึ้น ดังนั้น ประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้จึงออกมาเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร อันประกอบไปด้วย

- 1) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ
- 2) อธิบดีกรมการปกครอง เป็นกรรมการ

- 3) ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ เป็นกรรมการ
- 4) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม เป็นกรรมการ
- 5) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ
- 6) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ
- 7) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย กรรมการปกครอง เป็นกรรมการ
- 8) ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรรมการปกครอง เป็นกรรมการ
- 9) ผู้อำนวยการส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย สำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรรมการปกครอง เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ประกาศฉบับนี้เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้น หากเป็นการอุทธรณ์ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครแล้ว การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่อนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการจังหวัด ตามมาตรา 10 วรรคสอง โดยผลการพิจารณาอุทธรณ์ ทั้งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งในเขตกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้เป็นที่สุด

กล่าวโดยสรุป พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 และกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อ 1 การเรียไรโดยเอกชนในประเทศไทย กำหนดเพียงลักษณะของการเรียไรที่ต้องห้าม และคำนิยามของคำว่า “การเรียไร” ที่กำหนดไว้เพียงกว้าง ๆ ทำให้ไม่ชัดเจนว่าการเรียไรสามารถกระทำได้ภายใต้วัตถุประสงค์และวิธีการใดได้บ้าง ดังนั้น การอนุญาตจัดให้มีการเรียไรหรือ ทำการเรียไรจึงอยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการควบคุมการเรียไรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี

ข้อ 2 เมื่อได้รับอนุญาตจัดให้มีการเรียไรหรือทำการเรียไรแล้ว กฎหมายได้กำหนดหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติไว้ เช่น จะต้องปกปิดใบอนุญาตขณะทำการเรียไร ห้ามใช้ถ้อยคำหรือวิธีการที่เป็นการบังคับผู้ถูกเรียไร รวมทั้งการจัดการกับเงินและทรัพย์สินที่ได้จากการเรียไร และกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย แต่ไม่ได้กำหนดขั้นตอนการตรวจสอบว่าเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้เรียไรจะถูกตรวจสอบได้โดยวิธีใดบ้าง หรือหน่วยงานใดเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจสอบการกระทำของผู้เรียไร อีกทั้ง ไม่มีหลักเกณฑ์ในการเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีที่ได้รับอนุญาตกระทำผิดเงื่อนไขหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย

ข้อ 3 ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 มาตรา 6 กำหนดว่าการเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เทศบาลหรือสาธารณประโยชน์จะ “จัดให้มี” ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรแล้ว ส่วนมาตรา 8 กำหนดว่า การเรียไร

ในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะ การเรียไรโดยโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยวิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องแปลงเสียง จะ “จัดให้มี” หรือ “ทำ” ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว แสดงให้เห็นว่าในการเรียไรจะมีการขออนุญาตเรียไรใน 2 ลักษณะ คือ 1) การจัดให้มีการเรียไร และ 2) การทำการเรียไร ซึ่งการแยกการขออนุญาตเรียไรเป็น 2 ลักษณะ มีประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 กำหนดว่า การเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการ เทศบาลหรือสาธารณประโยชน์จะ “จัดให้มี” ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรแล้ว เป็นกรณีที่พิจารณาถึง “วัตถุประสงค์” ของการเรียไร ว่าหากเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะแล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรเสียก่อน

ในขณะที่ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 กำหนดว่า การเรียไรในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะ การเรียไรโดยโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยวิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องแปลงเสียง จะ “จัดให้มี” หรือ “ทำ” ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ซึ่งเป็นกรณีที่พิจารณาถึง “วิธีการ” ของการเรียไร ว่าหากกระทำในที่สาธารณะหรือกระทำด้วยการโฆษณาแล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า

ตารางที่ 1 แสดงการเรียไรที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

การเรียไร / บทบัญญัติ ที่ต้องขออนุญาต	มาตรา 6 พระราชบัญญัติควบคุมการ เรียไร พุทธศักราช 2487	มาตรา 8 พระราชบัญญัติควบคุมการ เรียไร พุทธศักราช 2487
กรณีที่ 1 วัตถุประสงค์ - เพื่อประโยชน์ สาธารณะ วิธีการ - กระทำในที่สาธารณะ/ กระทำด้วยการโฆษณา	✓	✓
กรณีที่ 2 วัตถุประสงค์ - เพื่อประโยชน์ สาธารณะ วิธีการ - ไม่ได้กระทำในที่ สาธารณะ/ไม่ได้กระทำด้วยการ โฆษณา	✓	x
กรณีที่ 3 วัตถุประสงค์ - เพื่อประโยชน์ของ ปัจเจกบุคคล วิธีการ - กระทำในที่สาธารณะ/ กระทำด้วยการโฆษณา	x	✓
กรณีที่ 4 วัตถุประสงค์ - เพื่อประโยชน์ของ ปัจเจกบุคคล วิธีการ - ไม่ได้กระทำในที่ สาธารณะ/ไม่ได้กระทำด้วยการ โฆษณา	x	x

ประเด็นที่ 2 กฎกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรและทำการเรียไร พ.ศ. 2548 ข้อ 3 กำหนดว่า การขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ให้เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไรเพื่อพิจารณาอนุญาต และการขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ให้เสนอต่ออธิบดีกรมการปกครอง หรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุญาต ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

ข้อสังเกตประการหนึ่งตามกฎกระทรวงฉบับนี้คือ ข้อ 4 ระบุว่า ผู้จะขออนุญาต “ทำ” การเรียไรตามมาตรา 8 ให้ยื่นคำขออนุญาต พร้อม “คำรับรองของผู้รับอนุญาตจัดให้มีการเรียไร” ซึ่งหมายความว่า การขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรจะเป็นการขออนุญาตโดยหัวหน้าหรือประธานของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรนิติบุคคลอื่นตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรนิติบุคคลนั้น ๆ รวมถึงบุคคลทั่วไป และหากได้รับอนุญาตจัดให้มีการเรียไรแล้ว และต้องการ “ทำ” การเรียไรด้วยวิธีการตามมาตรา 8 จะต้องยื่นคำขออนุญาต “ทำ” การเรียไรต่างหาก โดยคำรับรองของหัวหน้าหรือประธานมูลนิธิ สมาคม องค์กรนิติบุคคลอื่น หรือบุคคลที่ได้รับอนุญาตจัดให้มีการเรียไร หมายความว่า ในการอนุญาตจัดให้มีการเรียไรครั้งหนึ่ง อาจมีผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการเรียไรตามวัตถุประสงค์นั้น ได้มากกว่าหนึ่งคน โดยคำขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรเป็น “คำขอหลัก” และคำขออนุญาตทำการเรียไรเป็น “คำขอรอง”

ข้อ 4 ในกรณีที่มีการสั่งไม่อนุญาต โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ผู้ขออนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ แต่การสั่งไม่อนุญาต โดยคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ไม่ได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการควบคุมการเรียไรแต่อย่างใด

นอกจากพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 และกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวที่ใช้บังคับกับการเรียไรของเอกชน มูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรนิติบุคคลอื่นแล้ว ยังมีการควบคุมการเรียไรโดยวัดหรือพระภิกษุสามเณร และโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีการออกกฎระเบียบแยกต่างหาก

3.1.6 คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2539

คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2539 ออกตามความในมาตรา 15 ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535⁶

3.1.6.1 ความหมายของการเรียไรตามคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2539

ตามคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ “การเรียไร” หมายความว่า

ความหมายที่ 1 การซื้อขาย แลกเปลี่ยน ซดใช้ หรือบริการ ซึ่งมีการแสดงโดยตรง หรือโดยอ้อม ว่ามิใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ซดใช้ หรือบริการตามธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ความหมายที่ 2 การแจกซองฎีกา การบอกบุญบรรณโดยสาร การกัณฑ์รถโดยสาร การใช้จ่ายพาหนะบรรทุกฎกนิมิต พระพุทธรูปประพรมน้ำพระพุทธรมณฑ์ การตั้งองค์ฐินผ้าป่าตามสถานที่ต่าง ๆ การบอกบุญโดยใช้บัตรจำลอง กระบอกไม้ไผ่ กระบี่องผ้าป่า เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ความหมายที่ 3 การโฆษณาบอกบุญทางสถานีวิทยุกระจายเสียงทางสถานีโทรทัศน์ หรือทางสื่อมวลชนอื่น ๆ เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.1.6.2 วัตถุประสงค์การเรียไรตามคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2539

โดยหลัก ข้อ 5 กำหนดห้ามวัดหรือพระภิกษุสามเณรทำการเรียไร หรือมอบหมายหรือยินยอมให้ผู้อื่นทำการเรียไร ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม เพื่อประโยชน์แก่วัดหรือพระศาสนา หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นใดแก่ตนหรือผู้อื่น เว้นแต่ในกรณีที่กำหนดไว้ในคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้

ข้อยกเว้น มีดังนี้

⁶ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มาตรา 15 ตรี บัญญัติว่า มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม (2) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร (3) ควบคุมและส่งเสริม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ (4) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น เพื่อการนี้ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยใช้บังคับได้และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือคณะกรรมกรหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 19 เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้.

ข้อ 1 การบำเพ็ญกุศลในวัดซึ่งเป็นงานประจำปี หรืองานพิเศษ ตามข้อ 6 การเรียไร
กระทำได้เฉพาะภายในบริเวณวัด ห้ามมิให้กระทำนอกบริเวณวัด

ข้อ 2 การเรียไรนอกบริเวณวัด ตามข้อ 8 กำหนดเฉพาะวัตถุประสงค์เพื่อก่อสร้าง
หรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ และถาวรวัตถุนั้นต้องได้มีการก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ไว้แล้วไม่
น้อยกว่าครึ่งของงานก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม คำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ มิให้ใช้บังคับแก่การเรียไรในทางการ
คณะสงฆ์ หรือการเรียไรที่มหาเถรสมาคมอนุมัติเฉพาะเรื่อง

3.1.6.3 คณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุม
การเรียไร พ.ศ. 2539

ข้อ 7 กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียไร 2 คณะ ได้แก่

คณะที่หนึ่งคือ คณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนกลาง ซึ่งสมเด็จพระสังฆราช
ทรงแต่งตั้งตามมติมหาเถรสมาคม มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 ไม่เกิน 9 มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) อนุมัติและควบคุมการเรียไรทั่วประเทศ
- 2) อนุมัติและควบคุมการเรียไร ทางสถานีวิทยุ ทางโทรทัศน์ และ
ทางสื่อมวลชนอื่น ๆ

3) เพิกถอนการเรียไรทุกประเภทที่ผิดวัตถุประสงค์ หรือไม่เหมาะสม

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการเรียไรตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

คณะที่สองคือ คณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนจังหวัด ซึ่งเจ้าคณะจังหวัดเจ้า
สังกัดแต่งตั้ง มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 ไม่เกิน 9 โดยมีเจ้าคณะจังหวัดเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) อนุมัติและควบคุมการเรียไรภายในจังหวัด
- 2) อนุมัติและควบคุมการเรียไรของจังหวัดอื่นที่มาขอเรียไรในจังหวัด
ที่รับผิดชอบ

3) เพิกถอนการเรียไรภายในจังหวัดที่ผิดวัตถุประสงค์ หรือไม่เหมาะสม

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการเรียไรที่คณะกรรมการเรียไรส่วนกลาง หรือ
มหาเถรสมาคมมอบหมาย

3.1.6.4 การขออนุมัติการเรียไรกรณีการเรียไรนอกบริเวณวัด

เมื่อมีกรณีจำเป็นจะต้องทำการเรียไรนอกบริเวณวัด เพื่อก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์
ถาวรวัตถุใด และถาวรวัตถุนั้นต้องได้มีการก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ไว้แล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของ
งานก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ทั้งหมด ข้อ 8 กำหนดให้เจ้าอาวาสปฏิบัติดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ให้รายงานขออนุมัติต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไร

ประการที่ 2 เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรแล้ว จึงให้จัดการขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรต่อไป

ประการที่ 3 เมื่อได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว ห้ามพระภิกษุสามเณรออกทำการเรียไรด้วยตนเอง และต้องปฏิบัติให้ชอบด้วยวิธีการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรทุกประการ

ประการที่ 4 เมื่อครบกำหนดเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำการเรียไรแล้วให้รายงานยอดรายรับรายจ่าย เงินและทรัพย์สินในการเรียไร และเมื่อได้ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินไปในการก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุนั้นเสร็จแล้ว ก็ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการควบคุมการเรียไร

3.1.6.5 บทกำหนดโทษตามคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2539

พระภิกษุสามเณรรูปใดฝ่าฝืนคำสั่งมหาเถรสมาคมนี้ ข้อ 9 ได้กำหนดบทลงโทษคือ หากมิได้เป็นพระสังฆาธิการ ให้จัดการให้พระภิกษุสามเณรรูปนั้นออกไปเสียจากวัดแต่หากเป็นพระสังฆาธิการ ให้เจ้าคณะเจ้าสังกัดพิจารณาลงโทษฐานละเมิดจริยาพระสังฆาธิการตามควรแก่กรณี ทั้งนี้ ถ้าปรากฏว่าการฝ่าฝืนคำสั่งมหาเถรสมาคมเป็นความผิดอาญาด้วยย่อมจะมีโทษตามกฎหมายอีกต่างหากจากโทษที่ได้รับ

กล่าวโดยสรุป การเรียไรโดยวัดหรือพระภิกษุสามเณร ตามคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2539 มีได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 การเรียไรในการบำเพ็ญกุศลในวัดซึ่งเป็นงานประจำปี หรืองานพิเศษ ให้กระทำได้เฉพาะภายในบริเวณวัด โดยไม่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามคำสั่งมหาเถรสมาคม แต่ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามคำสั่งมหาเถรสมาคม

ข้อสังเกต การเรียไรภายในบริเวณวัด ไม่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามคำสั่งมหาเถรสมาคม แต่การเรียไรภายในวัดนี้จะถือเป็นการเรียไรเพื่อสาธารณประโยชน์ ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ซึ่งต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ หรือหากการเรียไรภายในวัดนั้น มีการใช้เครื่องเป่าเสียง จะต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 หรือไม่

ลักษณะที่ 2 การเรียไรทางสถานีวิฑู ทางโทรทัศน์ และทางสื่อมวลชนอื่น ๆ ต้องขออนุมัติและอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนกลางตามคำสั่งมหาเถรสมาคม

ข้อสังเกต การเรียไรทางสถานีวิทยุ ทางโทรทัศน์ และทางสื่อมวลชนอื่น ๆ เข้าข่ายเป็นการเรียไรโดยโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยวิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องเปล่งเสียง ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ดังนั้น เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรส่วนกลางตามคำสั่งมหาเถรสมาคมแล้ว จะต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 อีกหรือไม่

ลักษณะที่ 3 การเรียไรนอกบริเวณวัด เพื่อก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุใด และถาวรวัตถุนั้นต้องได้มีการก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ไว้แล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของงานก่อสร้าง หรือปฏิสังขรณ์ทั้งหมด ต้องขออนุมัติและอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามคำสั่งมหาเถรสมาคม นอกจากนี้ ยังต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ด้วย โดยห้ามพระภิกษุสามเณรออกทำการเรียไรด้วยตนเอง

ข้อสังเกต คำสั่งมหาเถรสมาคมกำหนดให้การเรียไรนอกบริเวณวัด เพื่อก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุใด ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ด้วย และเมื่อได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไรแล้ว ห้ามพระภิกษุสามเณรออก “ทำ” การเรียไรด้วยตนเอง หมายความว่า ในการขออนุญาตจัดให้มีการเรียไรเพื่อก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ วัดหรือพระภิกษุสามเณรอาจเป็นผู้ขออนุญาต “จัดให้มี” การเรียไรได้ แต่ไม่สามารถ “ทำ” การเรียไรได้ด้วยตนเอง โดยอาจต้องมอบหมายให้บุคคลอื่น ดำเนินการแทน

3.1.7 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 ออกตามความในมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534⁷ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

3.1.7.1 ความหมายของการเรียไรตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี้ “การเรียไร” หมายความว่า

⁷ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534. มาตรา 11(8) บัญญัติว่า นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (8) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ระเบียบตาม (8) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับได้.

ความหมายที่ 1 การเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

ความหมายที่ 2 การซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยายว่ามีใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

นอกจากนี้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี้บังคับใช้ถึงกรณีที่หน่วยงานของรัฐ “เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรร” ซึ่งหมายความว่า เข้าไปช่วยเหลือโดยมีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเรียไรรในฐานะเป็นผู้ร่วมจัดให้มีการเรียไรร หรือเป็นประธานกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงานที่ปรึกษา หรือในฐานะอื่นใดในการเรียไรรนั้น

ส่วนคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐทุกระดับทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

3.1.7.2 คณะกรรมการควบคุมการเรียไรรของหน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการควบคุมการเรียไรรจังหวัด

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 มีคณะกรรมการที่มีอำนาจอนุมัติการเรียไรรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรรของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งควบคุมดูแลให้เป็นไปตามระเบียบนี้ จำนวน 2 คณะ ได้แก่

คณะที่หนึ่งคือ คณะกรรมการควบคุมการเรียไรรของหน่วยงานของรัฐ หรือ กคร. มีอำนาจหน้าที่ อนุมัติในหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะทำการเรียไรรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรรในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตท้องที่เกินหนึ่งจังหวัด ติความและวินิจฉัยปัญหา และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำขออนุมัติและการดำเนินการกับสิ่งของที่ได้รับการเรียไรร

คณะที่สองคือ คณะกรรมการควบคุมการเรียไรรจังหวัด หรือ กคร. จังหวัด ให้มีในทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร โดยมีอำนาจหน้าที่ อนุมัติให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะทำการเรียไรรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรรภายในเขตจังหวัด และปฏิบัติการอื่นใดตามที่ กคร. มอบหมาย

3.1.7.3 หลักเกณฑ์การเรียไรรตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544

โดยหลัก ข้อ 6 กำหนดว่า หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรมิได้ เว้นแต่เป็นการเรียไรตามข้อ 19 หรือได้รับอนุมัติจาก กคร. หรือคณะกรรมการควบคุมการเรียไรจังหวัด (กคร.จังหวัด) แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตในการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 นอกจากจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 แล้วจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ด้วย ซึ่ง กคร. อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ก็ได้

จากข้อ 6 หมายความว่า การเรียไรโดยหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะมีได้ 2 กรณี คือการเรียไรที่ได้รับอนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด และการเรียไรตามข้อ 19 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

กรณีการเรียไรที่ได้รับอนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด ถูกกำหนดไว้ในข้อ 18 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่ง กคร. หรือ กคร. จังหวัด จะพิจารณาอนุมัติการเรียไรหรือการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ เฉพาะการเรียไรที่มีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง

ข้อ 2 การเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ

ข้อ 3 การเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์

ข้อ 4 กรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 แล้ว

กรณีการเรียไรตามข้อ 19 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นข้อยกเว้นของข้อ 18 กล่าวคือ การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ ดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี

ข้อ 1 เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะรัฐมนตรีให้เรียไรได้

ข้อ 2 เป็นการเรียไรที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ

ข้อ 3 เป็นการเรียไรเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องใน โอกาสการทอดผ้าพระกฐิน พระราชทาน

ข้อ 4 เป็นการเรียไรหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงาน ของรัฐนั่นเอง หรือเป็นการเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือมูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจา นุเบกษา ซึ่ง กคร. กำหนดจำนวนเงินหรือมูลค่าทรัพย์สิน หรือจำนวนเงินและมูลค่าทรัพย์สิน รวมกันไม่เกิน 500,000 บาท⁸

ข้อ 5 เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับ อนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 แล้ว ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายกเว้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ ได้แก่ การเรียไรขององค์กรสถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษาที่ ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487⁹

ข้อ 6 เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับ ยกเว้นในการขออนุมัติตามระเบียบนี้แล้ว

3.1.7.4 ข้อปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วน เกี่ยวข้องกับการเรียไร

เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับอนุมัติให้ทำการเรียไรตามข้อ 18 หรือได้รับยกเว้นให้ทำ การเรียไรตามข้อ 19 แล้ว ข้อ 20 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้อง ดำเนินการต่อไปนี้

ประการที่ 1 ให้กระทำการเรียไรเป็นการทั่วไป โดยประกาศหรือเผยแพร่ต่อ สาธารณชน

⁸ ประกาศคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ เรื่อง การยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐทำการเรียไร ได้โดยไม่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ หรือคณะกรรมการควบคุม การเรียไรจังหวัด ตามข้อ 19 (4) และ (5) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556. ข้อ 1.

⁹ ประกาศคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ เรื่อง การยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐทำการเรียไร ได้โดยไม่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ หรือคณะกรรมการควบคุม การเรียไรจังหวัด ตามข้อ 19 (4) และ (5) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544. ข้อ 2.

ประการที่ 2 กำหนดสถานที่หรือวิธีการที่จะรับเงินหรือทรัพย์สินจากการเรียไ

ประการที่ 3 ออกใบเสร็จหรือหลักฐานการรับเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้บริจาค ทุกครั้ง เว้นแต่โดยลักษณะแห่งการเรียไไม่สามารถออกใบเสร็จหรือหลักฐานดังกล่าวได้ก็ให้ จัดทำเป็นบัญชีการรับเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

ประการที่ 4 จัดทำบัญชีการรับจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการเรียไตามระบบ บัญชีของทางราชการภายใน 90 วันนับแต่วันที่สิ้นสุดการเรียไ หรือทุก 3 เดือนในกรณีที่เป็น การเรียไที่กระทำอย่างต่อเนื่องและปิดประกาศโดยเปิดเผย ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐที่ได้ ทำการเรียไไม่น้อยกว่า 30 วัน เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้ทราบและจัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับการ ดำเนินการเรียไดังกล่าวไว้ ณ สถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษา ข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย

ประการที่ 5 รายงานการเงินของการเรียไพร้อมทั้งส่งบัญชีในประการที่ 4 ให้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้จัดทำบัญชีในประการที่ 4 แล้วเสร็จ หรือในกรณีที่เป็นการเรียไที่ได้กระทำอย่างต่อเนื่องให้รายงานการเงินพร้อมทั้งส่งบัญชีดังกล่าวทุก 3 เดือน

3.1.7.5 ข้อห้ามหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ

ในการเรียไหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไ ข้อ 21 ห้ามมิให้หน่วยงานของ รัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 กำหนดประโยชน์ที่ผู้บริจาคหรือบุคคลอื่นจะได้รับซึ่งมิใช่ประโยชน์ ที่หน่วยงานของรัฐได้ประกาศไว้

ประการที่ 2 กำหนดให้ผู้บริจาคต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนหรือ มูลค่าที่แน่นอน เว้นแต่โดยสภาพมีความจำเป็นต้องกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เช่น การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดงหรือบัตรเข้าร่วมการแข่งขัน เป็นต้น

ประการที่ 3 กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับให้บุคคลใดทำการเรียไหรือบริจาค หรือกระทำในลักษณะที่ทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยง ที่จะไม่ช่วยทำการเรียไหรือบริจาคไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ประการที่ 4 ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกทำการเรียไ หรือใช้ สั่ง ขอร้อง หรือบังคับ ให้ผู้ใดบังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นออกทำการเรียไ

ส่วนข้อ 22 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏใน การดำเนินการเรียไ หรือใช้ สั่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ใดบังคับบัญชา หรือบุคคลใดช่วยทำ การเรียไให้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม สำหรับการเรียไของบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมิใช่

หน่วยงานของรัฐ แม้จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไ้รตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ร พุทธศักราช 2487

3.1.7.6 บทกำหนดโทษตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไ้รของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544

ข้อ 7 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนี้ กำหนดบทลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ โดยให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นตามควรแก่กรณี และในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการกระทำนั้นอาจมีเหตุเกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ มีมูลความผิดทางอาญา หรืออาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอื่นให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้นเพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไป

กล่าวโดยสรุป การเรียไ้รโดยหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไ้รของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544 ไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ว่าหน่วยงานของรัฐสามารถเรียไ้รเพื่อประโยชน์ของราชการหรือประโยชน์สาธารณะได้เท่านั้น โดยให้เป็นอำนาจของ กคร. หรือ กคร. จังหวัดในการอนุมัติให้หน่วยงานของรัฐเรียไ้รหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไ้ร อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไ้รของเอกชน ไม่ว่าจะส่วนบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ต้องปรากฏว่าบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลนั้นได้รับอนุญาตจัดให้มีการเรียไ้รตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ร พุทธศักราช 2487 แล้ว จึงจะเข้าหลักเกณฑ์ที่ กคร. หรือ กคร. จังหวัดจะพิจารณาอนุมัติได้ และในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเรียไ้รเอง เมื่อได้รับอนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัดแล้ว หน่วยงานของรัฐนั้นจะต้องได้รับอนุญาตในการเรียไ้รพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ร พุทธศักราช 2487 ด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามระเบียบนี้ ไม่ได้กำหนดให้สามารถทำการเรียไ้รในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีเพียงข้อ 22 ที่กำหนดเพียงว่า หากเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไ้รของเอกชน ห้ามใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการดำเนินการเรียไ้รไม่ว่าด้วยวิธีการใด หรือใช้ สั้ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือบุคคลใดช่วยทำการเรียไ้รให้ เพื่อเป็นการป้องกันการใช้สถานะเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยไม่ชอบ

3.1.8 ความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการเรียไ้รตามกฎหมายอื่น

หากการเรียไ้รไม่กระทำตามขั้นตอนตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ร พุทธศักราช 2487 หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตจัดให้มีหรือทำการเรียไ้รก็จะมีบทลงโทษตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ร พุทธศักราช 2487 แต่หากการเรียไ้รนั้นเป็นการเรียไ้รที่เกิดขึ้น

โดยการหลอกลวงผู้ถูกรื้อหรือบุคคลทั่วไปแล้ว การกระทำนั้นย่อมเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย

3.1.8.1 ประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ที่รื้อหรือสร้างเรื่องหรือวัตถุประสงค์ที่เป็นเท็จ กล่าวคือ มีเจตนาในการฉ้อโกงหรือฉ้อโกงประชาชน ก็จะมี ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 หรือ มาตรา 343 แล้วแต่กรณี

มาตรา 341 บัญญัติว่า "ผู้ใด โดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งไว้และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกลอกลวงหรือบุคคลที่สาม 3 หรือทำให้ผู้ถูกลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำให้อ่อน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 343 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341 ได้กระทำได้ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

จากบทบัญญัติดังกล่าว พบว่า การแสดงวัตถุประสงค์ที่เป็นเท็จหลอกลวงผู้อื่นให้รื้อหรือตามวัตถุประสงค่นั้น แล้วนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ไปใช้ผิดจากวัตถุประสงค์ที่แจ้งจะเข้าข่ายเป็นความผิดต่อเมื่อ กระทำการครบตามองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผู้นั้นมีเจตนา "ทุจริตหรือหลอกลวง"

องค์ประกอบที่ 2 ผู้นั้น "แสดงข้อความอันเป็นเท็จ" หรือ "ปกปิดความจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ"

องค์ประกอบที่ 3 ผู้นั้นกระทำไปเพื่อ "ให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สิน" จากบุคคลที่หลอกลวงหรือบุคคลที่สาม

ความผิดฐานฉ้อโกงหรือฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา จะเป็นกรณีที่ผู้รื้อหรือมีเจตนาหลอกลวงผู้อื่นแต่แรกเพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สิน ต่างจากมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการรื้อหรือ พุทธศักราช 2487 กรณีจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่รื้อได้มานั้นในกิจการอย่างอื่นนอกวัตถุประสงค์แห่งการรื้อหรือตามที่ได้แสดงไว้ ซึ่งเป็นการรื้อหรือตามวัตถุประสงค์ที่ได้แสดงไว้ แต่ต่อมาภายหลังนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาใช้ในกิจการอย่างอื่นอันไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของการรื้อหรือ

3.1.8.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

การหลอกลวงผู้อื่น โดยแสดงวัตถุประสงค์ในการเรียกรับที่เป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นมอบเงินหรือทรัพย์สินให้ตามวัตถุประสงค์นั้น นอกจากจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 หรือ มาตรา 343 แล้ว หากการเรียกรับนั้นกระทำผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (social media) อาจเข้าข่ายผิดมาตรา 14 (1) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

มาตรา 14 (1)¹⁰ บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา”

จากบทบัญญัติดังกล่าว องค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย คือ

องค์ประกอบที่ 1 ผู้ที่เจตนา "ทุจริต" หรือ "หลอกลวง"

องค์ประกอบที่ 2 นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่ง "ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน" หรือ "ปลอม" ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ "ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ"

องค์ประกอบที่ 3 โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน

องค์ประกอบที่ 4 อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

แม้มาตรา 14 (1) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จะมีองค์ประกอบความผิดใกล้เคียงกับความผิดฐานฉ้อโกง แต่ทว่าข้อความที่บัญญัติว่า "ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอม หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ" โดยนัยยะความหมายมีความแตกต่างกับข้อความว่า "แสดงข้อความอันเป็นเท็จ" ตามมาตรา 341 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ทั้งนี้ โดยเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 มีเป้าหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ อาทิ การใช้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ถูกปลอมแปลงในทางเทคนิค หรือการปลอมหน้าเว็บไซต์ให้ผู้ใช้งานเฝ้าระวังเพื่อหลอกลวงเอาทรัพย์สินหรือข้อมูลส่วนบุคคล หรือที่เรียกว่า Phishing

¹⁰ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. มาตรา 14. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560.

ซึ่งความผิดดังกล่าวอ้างอิงจาก Convention on Cybercrime ของ Council of Europe ซึ่งเป็นแม่แบบในการร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ระบุเรื่องความผิดที่เกี่ยวกับข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมว่าหมายถึง การนำเข้าผู้ (input) เปลี่ยนแปลง (alteration) ลบ (deletion) หรือยับยั้ง (suppression หมายถึง การสกัดกั้นไว้หรือการปกปิดข้อมูล) ไว้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ เป็นผลให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ไม่เป็นของจริงแท้ (not authentic) โดยมีเจตนาทำให้ข้อมูลนั้นถูกมองว่าเป็นข้อมูลจริงแท้ (authentic) เป็นความผิด ดังนั้น เจตนารมณ์ของการเขียนมาตรา 14 (1) ก็เพื่อเอาผิดกับการ Phishing หรือ Scamming คือ การปลอมแปลงเว็บไซต์ เช่น ปลอมเว็บไซต์ให้หน้าตาเหมือนเว็บไซต์ของธนาคาร แต่คนที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์ไม่ใช่ธนาคารจริง ๆ แล้วหลอกเอาเงินหรือข้อมูลของลูกค้า¹¹ และในทางปฏิบัติ ก็ยังมีบุคคลที่ส่งข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือดัดแปลงข้อความบางอย่างเพื่อหยอกล้อกันระหว่างในครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน ดังนั้น การจะถือว่าเป็นการกระทำความผิดทุกกรณีนั้นจึงไม่น่าจะเป็นไปได้¹²

3.2 มาตรการเพื่อควบคุมการเรียกรไในต่างประเทศ

ในการศึกษามาตรการเพื่อควบคุมการเรียกรไหรือการขอรับบริจาค ผู้วิจัยจะทำการศึกษากฎหมายของสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อเปรียบเทียบกับมาตรการควบคุมการเรียกรไตามกฎหมายไทยข้างต้น

3.2.1 สหราชอาณาจักร (United Kingdom)

การเรียกรไหรือขอรับบริจาคในสหราชอาณาจักรถูกควบคุมตรวจสอบโดย Charities Act ซึ่ง Charities Act ฉบับแรกของสหราชอาณาจักร คือ War Charities Act 1940 (ตรงกับ พ.ศ. 2783) และต่อมาได้มีตรากฎหมายขึ้นอีกหลายฉบับ

เมื่อพิจารณาจากชื่อ Charities Act จะเข้าใจว่าเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรการกุศลเพียงอย่างเดียว แต่ใน Charities Act 1992 ซึ่งเป็นฉบับเพิ่มเติมบทบัญญัติของ Charities Act 1960 ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเพิ่มเติมไว้ในข้อความเบื้องต้น หรือ Introductory Text ตอนหนึ่งว่า เพื่อจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมการระดมทุน (fund-raising activities) ที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

¹¹ ศุภสรณ์ โหระชัยยะ. ฝ่ายกฎหมายบริษัท ทูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน). (2559). *ชีวิตออนไลน์ ไปทางไหนดี?*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://ilaw.or.th/node/4313>. [2564, 15 สิงหาคม]

¹² เกียรติเฉลิม รักษ์งาม. (2020). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการเข้าถึงคอมพิวเตอร์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. *วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 7(9). หน้า 199.

การกุศลและองค์กรอื่น ๆ¹³ นอกจากนี้ ยังมีหมวดที่เพิ่มเติมจากกฎหมายเก่า ว่าด้วยการควบคุมการระดมทุนเพื่อองค์กรการกุศล¹⁴ และการเรียไ้รเพื่อการกุศลในที่สาธารณะ¹⁵ เป็นจุดเริ่มต้นที่มีการกล่าวถึง “การระดมทุน (fund-raising)” และ “การเรียไ้ร (collection)” นอกจากการกำกับดูแลองค์กรการกุศล และกิจกรรมการกุศลอื่น ๆ

3.2.1.1 ความหมายของการเรียไ้ร

คำที่เกี่ยวข้องกับการเรียไ้รตาม Charities Act มีดังนี้

คำแรกคือ “Fund-raising business หรือ ธุรกิจการระดมทุน” หมายความว่า หมายถึง ธุรกิจใด ๆ ที่ดำเนินไปเพื่อหากำไร โดยมีส่วนร่วมทั้งหมดหรือบางส่วนในการเรียไ้รหรือจัดหาเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อการกุศล ความเมตตา หรือการทำบุญ¹⁶

Charities Act ไม่ได้ให้คำนิยามคำว่า Fund-raising ไว้โดยตรง อย่างไรก็ตาม จากคำนิยามข้างต้น สามารถให้ความหมายของคำว่า Fund-raising ได้ โดยจะขอยกตัวอย่างภาษาอังกฤษของคำว่า Fund-raising business มาพิจารณาดังนี้ “Fund-raising business” means any business carried on for gain and wholly or primarily engaged in soliciting or otherwise procuring money or other property for charitable, benevolent or philanthropic purposes.

เมื่อตัดความหมายในส่วนของธุรกิจออกไป จะพบว่า การระดมทุน หรือ Fund-raising หมายความว่า การเรียไ้รหรือจัดหาเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อการกุศล ความเมตตา หรือการทำบุญ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ การใดบ้างที่จะถือว่าเป็นการกุศลตาม Charities Act ในประเด็นนี้ต้องพิจารณาตาม Section 2 และ 3 แห่ง Charities Act 2011

Section 2 (1) ให้นิยามคำว่า “Charitable purpose หรือ วัตถุประสงค์เพื่อการกุศล” หมายความว่า วัตถุประสงค์ ดังนี้ (a) วัตถุประสงค์ตามมาตรา 3 (1) และ (b) เพื่อประโยชน์สาธารณะ¹⁷

¹³ Charities Act 1992. Introductory Text “An Act to amend the Charities Act 1960 and make other provision with respect to charities; to regulate fund-raising activities carried on in connection with charities and other institutions; Schedule 6 to make fresh provision with respect to public charitable collections; and for connected purposes.”

¹⁴ Charities Act 1992. Part II CONTROL OF FUND-RAISING FOR CHARITABLE INSTITUTIONS.

¹⁵ Charities Act 1992. Part III PUBLIC CHARITABLE COLLECTIONS.

¹⁶ Charities Act 1992. Section 58 (1).

¹⁷ Charities Act 2011. Section 2 Meaning of “charitable purpose”.

Section 3 (1) ได้ให้คำอธิบายวัตถุประสงค์ (descriptions of purposes) ไว้ว่า
 หมายความว่า วัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง¹⁸ ดังต่อไปนี้

- a) การป้องกันหรือบรรเทาความยากจน
 - b) การส่งเสริมด้านการศึกษา
 - c) การส่งเสริมด้านศาสนา
 - d) การส่งเสริมด้านสุขภาพหรือการช่วยชีวิต
 - e) การส่งเสริมด้านความเป็นพลเมืองหรือการพัฒนาชุมชน
 - f) การส่งเสริมด้านศิลปะ มรดกวัฒนธรรม หรือวิทยาศาสตร์
 - g) การพัฒนาการกีฬาสมัครเล่น
 - h) การพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชน การแก้ไขข้อขัดแย้ง หรือการปรองดอง หรือ
 การส่งเสริมความปรองดองทางศาสนาหรือทางเชื้อชาติ หรือความเสมอภาค และความหลากหลาย
 - i) การส่งเสริมการปกป้องหรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
 - j) การบรรเทาทุกข์ของผู้ขัดสนเนื่องด้วยความเยาว์ ความชรา ปัญหาสุขภาพ
 ความทุพพลภาพ ความลำบากทางการเงิน หรือความเสียเปรียบอื่น ๆ
 - k) การพัฒนาสวัสดิภาพสัตว์
 - l) การส่งเสริมประสิทธิภาพของกองกำลังติดอาวุธของพระมหากษัตริย์หรือ
 ประสิทธิภาพของตำรวจ หน่วยดับเพลิงและกู้ภัย หรือบริการรถพยาบาล
 - m) วัตถุประสงค์อื่นใด ดังต่อไปนี้
 - (i) ที่ไม่อยู่ในย่อหน้า (a) ถึง (l) แต่ได้รับการยอมรับว่าเป็นจุดประสงค์เพื่อ
 การกุศลโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 (การสันตนาการและทรัพย์สินที่คล้ายกัน ฯลฯ) หรือภายใต้
 กฎหมายเดิม
 - (ii) ที่อาจพิจารณาได้อย่างสมเหตุสมผลว่าคล้ายคลึงหรืออยู่ในเจตนารมณ์ของ
 วัตถุประสงค์ใด ๆ ที่อยู่ในย่อหน้า (a) ถึง (l) หรืออนุวรรค (i) หรือ
 - (iii) ที่อาจพิจารณาได้อย่างสมเหตุสมผลว่ามีความคล้ายคลึงหรืออยู่ภายใน
 เจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ได้รับการยอมรับภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรการกุศล
 ในอังกฤษและเวลส์ ซึ่งอยู่ในอนุวรรค (ii) หรืออนุวรรคนี้
- เห็นได้ว่า วัตถุประสงค์เพื่อการกุศลตาม Charities Act มีความหมายกว้างมาก
 ซึ่งอาจจะเพื่อการใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่เพื่อประโยชน์ของเอกชนก็ถือ

¹⁸ Charities Act 2011. Section 3 Descriptions of purposes.

เป็นวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลแล้ว ดังนั้น เมื่อพิจารณาความหมายของการระดมทุนและคำอธิบาย วัตถุประสงค์เพื่อการกุศลรวมกัน ตาม Charities Act “การระดมทุน” จึงหมายความว่า การเรียกร้อง หรือจัดหาเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง ทั้งเพื่อประโยชน์ สาธารณะและประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดก็ได้

คำที่สองคือ “Public charitable collection หรือ การเรียไรเพื่อการกุศลในที่ สาธารณะ” หมายถึง การร้องขอเพื่อการกุศลที่กระทำในสถานที่ ดังต่อไปนี้ (i) ในที่สาธารณะใด ๆ (ii) โดยวิธีการไปยังที่อยู่อาศัย และ/หรือที่ประกอบการใด ๆ¹⁹ ซึ่ง collection ในบริบทนี้ ก็หมายถึง การร้องขอนั่นเอง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำนิยามคำว่าเรียไรตามกฎหมายสหราชอาณาจักรคือ ตาม Charities Act มี 2 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับการเรียไร ได้แก่ คำว่า Fund-raising และ Collection สำหรับคำว่า Fund-raising ที่มีถูกแปลว่า การระดมทุน หากพิจารณาจากความหมายภาษาอังกฤษ จะ หมายถึง The activity of persuading people and organizations to give money for something²⁰ หรือ กิจกรรมใด ๆ ที่เชิญชวนให้บุคคลและองค์กรต่าง ๆ มอบเงินให้เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง ส่วนคำว่า Collection แปลเป็นภาษาไทยตรงตัวว่าหมายถึง การเรียไรเงิน แต่เมื่อพิจารณาประกอบ กับความหมายของแต่ละคำตาม Charities Act จะพบว่า Fund-raising มีความหมายตรงกับคำว่า การเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 มากกว่า ในขณะที่ Collection หมายถึง ลักษณะหรือวิธีการในการเรียไรที่ทำการเก็บรวบรวมเงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งการศึกษา มาตรการควบคุมการเรียไรของสหราชอาณาจักร ในส่วนนี้จะใช้คำว่า “การระดมทุน” สำหรับ กิจกรรมการร้องขอเงินหรือทรัพย์สินเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง และใช้คำว่า “การเรียไร” สำหรับลักษณะการกระทำที่รวบรวมเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย Charities Act

3.2.1.2 การระดมทุนที่กระทำได้และกระทำไม่ได้

จากหัวข้อเรื่องความหมายของการเรียไรข้างต้น จะเห็นได้ว่า Fund-raising หรือ การระดมทุนของสหราชอาณาจักรกำหนดวัตถุประสงค์ที่สามารถทำการระดมทุนไว้อย่าง กว้างขวาง ดังนั้น การกำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับการระดมทุนจะเป็นการกำหนดบุคคลที่ห้ามจัด การระดมทุนและข้อห้ามในการทำการเรียไรตามวิธีต่าง ๆ เสียมากกว่า แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 บุคคลที่ห้ามจัดการระดมทุน

¹⁹ Charities Act 2006. Section 45 (2) (a) “public charitable collection” means (subject to section 46) a charitable appeal which is made (i) in any public place, or (ii) by means of visits to houses or business premises (or both).

²⁰ Cambridge Academic Content Dictionary. *Definition of fund-raising*. (Online). Available: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/fund-raising?q=Fund+raising>. [2021, August 20]

Section 59 แห่ง Charities Act 1992 เป็นบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการควบคุมการระดมทุน ซึ่งกำหนดว่า ห้ามการระดมทุนเป็นธุรกิจ ฯลฯ การระดมทุนเพื่อองค์กรการกุศลที่ไม่มีข้อตกลงตามแบบที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

1) ถือเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจ ที่จะระดมทุนเงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่อประโยชน์ขององค์กรการกุศลใด เว้นแต่จะกระทำตามข้อตกลงกับองค์กรการกุศลนั้นให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ตกลงกัน

2) ถือเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขายที่จะแสดงว่าทรัพย์สินที่รับบริจาคเพื่อการกุศลนั้นจะนำไปมอบให้หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ขององค์กรการกุศลใด เว้นแต่จะกระทำการดังกล่าวตามข้อตกลงกับองค์กรการกุศลนั้นให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ตกลงกัน

3) ในกรณีที่ศาลได้รับการร้องขอจากองค์กรการกุศล

(a) ว่าบุคคลใดฝ่าฝืนอนุมาตรา (1) หรือ (2) เกี่ยวกับองค์กร และ

(b) แสดงให้เห็นว่า เว้นแต่จะถูกจำกัด การฝ่าฝืนดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะดำเนินต่อไปหรือทำซ้ำ ศาลอาจอนุญาตให้มีคำสั่งห้ามการยับยั้งการฝ่าฝืน และการปฏิบัติตามอนุมาตรา (1) หรือ (2) จะไม่บังคับใช้เป็นอย่างอื่นนอกจากตามอนุมาตรานี้

4) ในกรณีที่

(a) องค์กรการกุศลทำข้อตกลงใด ๆ กับผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขายโดยอาศัยอำนาจตามที่ (i) ผู้ผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจได้รับอนุญาตให้เรียกร้อยเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ขององค์กรหรือ (ii) ผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขายได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทนของการบริจาคเพื่อการกุศลหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ขององค์กรแล้วแต่กรณี แต่

(b) ข้อตกลงไม่เป็นไปตามข้อกำหนดตามแบบที่กฎหมายกำหนดไม่ว่าด้วยประการใด

ข้อตกลงจะไม่สามารถยกเป็นข้อต่อสู้กับองค์กร ได้ ยกเว้นในขอบเขตตามที่ศาลตั้ง

5) ผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขายที่เป็นคู่สัญญาในข้อตกลงดังกล่าวตามที่กล่าวไว้ในข้อย่อย (4) (a) จะไม่มีสิทธิได้รับเงินจำนวนใด ๆ โดยค่าตอบแทนหรือค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งที่ตนทำตามของข้อตกลง เว้นแต่

(a) บุคคลนั้นมีสิทธิเช่นนั้นภายใต้บทบัญญัติใด ๆ ของข้อตกลง และ

(b) กรณีอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ (i) ข้อตกลงเป็นไปตามข้อกำหนดที่ตกลงกัน หรือ (ii) บทบัญญัติใด ๆ ดังกล่าวมีผลโดยอาศัยคำสั่งของศาลตามอนุมาตรา (4)

สรุปได้ว่า ในการระดมทุน กฎหมายกำหนดห้ามผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขาย ทำการระดมทุน ยกเว้นว่าผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขายนั้น ได้ทำข้อตกลงตามแบบที่กฎหมายกำหนดกับองค์กรการกุศลที่ตนจะแสดงว่าเป็นองค์กรที่จะได้รับประโยชน์จากการระดมทุนนั้นจึงจะสามารถทำการระดมทุนได้

“ผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจ²¹” หมายความว่า (a) บุคคลใด ๆ ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการระดมทุน ที่ไม่ใช่องค์กรการกุศล หรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกับองค์กรดังกล่าว หรือ (b) บุคคลใด ๆ นอกเหนือจาก (a) ที่ได้รับค่าตอบแทนไม่ว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นจากการระดมทุนเพื่อประโยชน์ขององค์กรการกุศล ทั้งนี้ ไม่รวมถึงองค์กรการกุศล บริษัทที่เกี่ยวข้องกับองค์กรการกุศล เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์กรการกุศล หรือผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขาย

“ผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขาย²²” หมายความว่า บุคคลใด ๆ นอกเหนือจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกับองค์กรการกุศลที่ (a) ดำเนินกิจการเพื่อแสวงหาผลกำไรอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจการระดมทุน แต่ (b) ในการดำเนินธุรกิจนั้น มีส่วนร่วมในกิจการส่งเสริมการขายใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าการบริจาคเพื่อการกุศลจะมอบให้หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ขององค์กรการกุศล

เห็นได้ว่า การที่ Charities Act ไม่ได้กล่าวถึงการระดมทุนขององค์กรการกุศลหรือบุคคลธรรมดา ก็เนื่องมาจากว่า การระดมทุนขององค์กรการกุศลหรือบุคคลธรรมดาสสามารถกระทำได้เองเพื่อประโยชน์ขององค์กรการกุศลหรือบุคคลนั้นเอง ตราบเท่าที่การแสดงวัตถุประสงค์นั้นเป็นความจริง ไม่มีการหลอกลวงเพื่อระดมทุน แต่อย่างไรก็ตาม หาก “วิธี” ที่ใช้ระดมทุนขององค์กรการกุศลหรือบุคคลธรรมดาเข้าลักษณะเป็นการทำการเรียไรที่ต้องขออนุญาตแล้ว องค์กรการกุศลหรือบุคคลธรรมดาก็ต้องดำเนินการขออนุญาตเสียก่อนดำเนินการ ซึ่งจะศึกษาในกรณีต่อไป

กรณีที่ 2 ข้อห้ามในการทำการเรียไรตามวิธีต่าง ๆ

สำหรับ Collection หรือการดำเนินการเรียไร มีข้อจำกัดตาม Section 48 แห่ง Charities Act 2006 ที่กำหนดข้อห้ามในการทำการเรียไรในสถานที่สาธารณะ ดังนี้

1) ห้ามทำการเรียไรในที่สาธารณะ เว้นแต่

²¹ Charities Act 1992. Section 58 (1) Meaning of “professional fund-raiser”.

²² Charities Act 1992. Section 58 (1) Meaning of “commercial participator”.

(a) ผู้ทำการเรียไรมีใบอนุญาตทำการเรียไรสาธารณะซึ่งมีผลใช้บังคับตาม Section 52 ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียไร และ

(b) การเรียไรที่ดำเนินการตามใบอนุญาตที่ออกตาม Section 59 โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ที่ดำเนินการ

2) กรณีตาม (1) ไม่รวมถึงการเรียไรเพื่อการกุศลสาธารณะซึ่งเป็นการทำการเรียไรโดยอาศัยอำนาจตาม Section 50 ซึ่งเป็นการเรียไรในท้องถิ่น (local) และการเรียไรระยะสั้น (short-term collections)

3) ในกรณีที่

(a) การทำการเรียไรในที่สาธารณะเป็นการฝ่าฝืนตาม (1) และ

(b) พฤติการณ์แห่งคดีไม่ใช่พฤติการณ์ตาม Section 50 (6)

ผู้ทำการเรียไรทุกคนมีความผิดในฐานความผิด และต้องรับโทษปรับไม่เกินระดับ 5 ในระดับมาตรฐานค่าปรับ

Section 49 แห่ง Charities Act 2006 ที่กำหนดข้อห้ามในการทำการเรียไรด้วยวิธี door to door (การทำการเรียไร โดยเคาะประตูบ้าน) ดังนี้

1) ห้ามทำการเรียไรด้วยวิธี door to door เว้นแต่ผู้ทำการเรียไร

(a) มีใบอนุญาตทำการเรียไรสาธารณะซึ่งมีผลใช้บังคับตาม Section 52 ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียไร และ

(b) ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ก่อนการทำการเรียไรวันแรก

(i) แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ที่จะทำการเรียไรตาม (3) และ

(ii) ใช้สิทธินั้นพร้อมสำเนาใบอนุญาตทำการเรียไรสาธารณะที่กล่าวถึง

ใน (a)

2) กรณีตาม (1) ไม่รวมถึงการเรียไรเพื่อการกุศลสาธารณะซึ่งเป็นการทำการเรียไรโดยอาศัยอำนาจตาม Section 50 ซึ่งเป็นการเรียไรในท้องถิ่น (local) และการเรียไรระยะสั้น (short-term collections)

3) สิ่งที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ตาม (1) (b) (i) คือ

(a) วัตถุประสงค์ในการนำเงินที่ได้จากการขอรับบริจาคนั้นไปใช้

(b) รายการที่กำหนดเมื่อจะทำการเรียไร

(c) ท้องที่ที่จะทำการเรียไร และ

(d) เรื่องอื่น ๆ ที่อาจกำหนด

4) ในกรณีที่

(a) การทำการเรียไรด้วยวิธี door to door เป็นการฝ่าฝืนตาม (1) และ

(b) พหุติการณ์แห่งคดีไม่ใช่พหุติการณ์ตาม Section 50 (6)

ผู้ทำการเรียไรทุกคนมีความผิดในฐานะความผิด และต้องรับโทษปรับไม่เกิน
ระดับ 5 ในระดับมาตรฐานค่าปรับ

5) ในกรณีนี้

(a) การทำการเรียไรด้วยวิธี door to door เป็นการฝ่าฝืนตาม (1)

(b) การทำการเรียไรนั้น เป็นการขอรับบริจาคสิ่งของเท่านั้น และ

(c) พหุติการณ์แห่งคดีไม่ใช่พหุติการณ์ตาม Section 50 (6)

ผู้ทำการเรียไรทุกคนมีความผิดในฐานะความผิด และต้องรับโทษปรับไม่เกิน
ระดับ 3 ในระดับมาตรฐานค่าปรับ

หากทำการเรียไรในที่สาธารณะ หรือทำการเรียไรด้วยวิธี door to door โดย
หลักจะต้องขออนุญาตก่อนทำการเรียไร ยกเว้นบางกรณีเช่น การเรียไรในท้องถิ่น (local) และ
การเรียไรระยะสั้น (short-term collections) ทั้งนี้ หากฝ่าฝืนทำการเรียไรในที่สาธารณะ หรือทำ
การเรียไรด้วยวิธี door to door โดยไม่มีใบอนุญาตและไม่เข้าข้อยกเว้นข้างต้น จะมีความผิดและ
มีการลงโทษปรับตามกฎหมาย Charities Act

3.2.1.3 ประเภทหรือวิธีการทำการเรียไร

นอกจากบทบัญญัติตาม Charities Act แล้ว กฎหมายยังให้อำนาจคณะกรรมการ
ผู้มีอำนาจในการกำหนดแนวปฏิบัติหรือ Code of Practice ตามกฎหมายนั้น เพื่อให้ประชาชนหรือ
ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจกฎหมายนั้น ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งตาม Charities Act ได้มีการกำหนด “Code of
Fundraising Practice”²³ หรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการระดมทุนขึ้น และแนวปฏิบัติดังกล่าวได้อธิบาย
ถึงประเภทและวิธีการระดมทุนต่าง ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การทำการเรียไรตามสถานที่ต่าง ๆ

การเรียไรตามบ้าน (house-to-house collections) จะต้องไม่รบกวนหรือก่อความรำคาญ
แก่ผู้อื่น และจะต้องปฏิบัติตามคำขอให้ออกหรือไม่กลับมาอีก (a request to leave or not to return)
นอกจากนี้ บ้านหลังใดที่ติดป้ายที่มีข้อความทำนองว่าไม่รับการเรียไร เช่น no cold-calling²⁴,
no cold-callers, no charities, no charity canvassers หรือ no charity fundraisers จะขอเรียไรจากบ้าน

²³ Fundraising Regulator. (2021). *Code of Fundraising Practice*. (Online). Available: https://www.fundraisingregulator.org.uk/sites/default/files/fr-code/Code-of-Fundraising-Practice-October-2019_0.pdf. [2021, August 21]

²⁴ Cold-Calling คือการ โทรหาบุคคลที่น่าจะซื้อสินค้าหรือบริการ โดยที่ไม่เคยติดต่อพูดคุยกันมาก่อน ทั้งนี้ เพื่อ
นำเสนอหรือขอนัดพบเพื่อนำเสนอสินค้าหรือบริการต่อไป

ที่ติดป้ายดังกล่าวไม่ได้ หากเป็นอาคารที่อยู่อาศัย ผู้ทำการเรียไรรจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อยู่อาศัยให้เข้าไปและได้รับอนุญาตจากผู้อยู่อาศัยรายใดก็สามารถเรียไรรจากผู้ที่อยู่อาศัยได้เท่านั้น ไม่สามารถไปขอเรียไรรจากผู้อยู่อาศัยรายอื่น และการเรียไรรจะต้องทำระหว่างเวลา 9.00 น. - 21.00 น. ในวันจันทร์ถึงวันเสาร์ และ 10.00 น. - 21.00 น. ในวันอาทิตย์

การเรียไรรในสถานที่เอกชน (private land) ผู้ทำการเรียไรรจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น และทำการเรียไรรตามวัน เวลา และพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต โดยจะต้องบันทึกการนัด ชื่อของผู้ถูกนัด วัน เวลา และกิจกรรมที่ได้รับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 28 วัน

ทั้งการเรียไรรตามบ้าน และการเรียไรรในสถานที่เอกชน ผู้ทำการเรียไรรจะต้องติดบัตรผู้ทำการเรียไรรไว้ด้านหน้าในจุดที่มองเห็นได้ชัดเจน ซึ่งต้องมีขนาดไม่เล็กกว่าบัตรเครดิต และต้องมีข้อมูลประจำตัว เช่น เบอร์โทรศัพท์ ชื่อองค์กรการกุศล หรือชื่อผู้ทำธุรกิจระดมทุน

ประเภทที่ 2 การเรียไรรโดยใช้สื่อหรือโดยการโฆษณา

การเรียไรรทางจดหมาย (by mail) โดยทั่วไป ห้ามการส่งจดหมายที่มีวัตถุประสงค์ทางการตลาดโดยตรงให้แก่บุคคลใด ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ข้อยกเว้นคือต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าได้เคยติดต่อกับบุคคลนั้นมาก่อน

การเรียไรรทางโทรศัพท์ (by telephone) สหราชอาณาจักรมีบริการที่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลสามารถลงทะเบียนเบอร์โทรศัพท์ของตนเพื่อแจ้งว่าไม่ประสงค์รับสายที่โทรมาเพื่อวัตถุประสงค์ทางการขายหรือการตลาดใด ๆ²⁵ ดังนั้น ผู้ทำการเรียไรรจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับดังกล่าวที่ห้ามผู้ทำการเรียไรรโทรศัพท์ไปยังบุคคลหรือนิติบุคคลใดที่เคยลงทะเบียนไว้กับบริการข้างต้น ยกเว้นบุคคลนั้นให้ยินยอมที่จะรับสายของผู้ทำการเรียไรร และในการโทร ห้ามใช้ระบบอัตโนมัติ การเรียกรายและห้ามโทรไปยังบุคคลที่อายุต่ำกว่า 16 ปี

ประเภทที่ 3 การเรียไรรโดยใช้ระบบดิจิทัล

การเรียไรรทางสื่อดิจิทัล (digital media) ผู้ทำการเรียไรรจะต้องปฏิบัติตาม The Privacy and Electronic Communications (EC Directive) Regulations 2003 และต้องให้ข้อมูลการติดต่อที่ชัดเจนบนเว็บไซต์ รวมทั้งนโยบายความเป็นส่วนตัวในการเก็บข้อมูลของผู้เข้าใช้เว็บไซต์

²⁵ The Telephone Preference Service (TPS) and Corporate Telephone Preference Service (CTPS), the free opt out service enabling you to record your preference on the official register and not receive unsolicited sales or marketing calls.

การเรียไ้รผ่านช่องทางระดมทุนออนไลน์ (online fundraising platforms) เป็นการเรียไ้รที่ผู้ถูกเรียไ้รหรือผู้บริจาคสามารถทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อมอบเงินให้การระดมทุนนั้นได้เลย หากมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรม (fee) จะต้องแจ้งอัตราค่าธรรมเนียมและวิธีการเรียกเก็บให้ชัดเจน สำหรับเงินที่ได้จากช่องทางระดมทุนออนไลน์นี้จะต้องถูกส่งให้องค์กรการกุศลที่จัดการระดมทุนนั้นโดยตรง ทั้งนี้ ต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการระดมทุนนั้นและการบริหารจัดการเงินที่ได้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์อย่างเหมาะสมด้วย

การเรียไ้รโดยการส่งข้อความไปยังอุปกรณ์มือถือ (messages to mobile devices) ผู้ทำการเรียไ้รต้องลงทะเบียนกับ Phone-paid Services Authority (PSA) ในการส่งข้อความ เฉพาะผู้ที่ได้ให้ความยินยอมที่จะรับข้อความจากผู้ทำการเรียไ้รแล้วเท่านั้น ที่จะสามารถส่งข้อความไปได้ และในเนื้อหาของข้อความที่ส่งไปจะต้องแจ้งขั้นตอนในการยกเลิกการส่งข้อความให้ผู้รับข้อความทราบด้วย

ประเภทที่ 4 การเรียไ้รโดยการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมระดมทุนเป็นวิธีที่จะเข้าไปถึงชุมชนมากขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมนี้จะต้องมีการวางแผนงาน และต้องได้รับอนุญาตจากสถานที่ที่จะจัดกิจกรรมและหน่วยงานท้องถิ่น โดยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตอย่างเคร่งครัด หากมีการขายสินค้าระหว่างการจัดกิจกรรม สินค้านั้นต้องผ่านมาตรฐานความปลอดภัยด้วย ในงานที่จัดกิจกรรมจะต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น ทางหนีไฟ ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น

3.2.1.4 ผู้มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบการระดมทุน

Charities Act 2011 กำหนดให้มี “Charity Commission for England and Wales” หรือ Charity Commission (คณะกรรมการการกุศล) เป็นผู้กำกับดูแลองค์กรการกุศล รวมถึงกิจกรรมเพื่อการกุศลใน สหราชอาณาจักร สถานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ หน้าที่ที่สำคัญของ Charity Commission คือ การเป็นนายทะเบียนรับผิดชอบการจดทะเบียนการกุศลต่าง ๆ เป้าหมายหลักของ Charity Commission คือการให้หลักประกันว่าการกุศลในสหราชอาณาจักรจะสามารถเติบโตและสร้างแรงบันดาลใจที่น่าเชื่อถือที่จะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมดีขึ้น

หน้าที่ความรับผิดชอบของ Charity Commission มีดังนี้

- ข้อ 1 รับจดทะเบียนองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการกุศลในสหราชอาณาจักร
- ข้อ 2 ใช้มาตรการบังคับเมื่อมีการทุจริตหรือดำเนินการไม่ชอบเกี่ยวกับการกุศล
- ข้อ 3 สร้างความมั่นใจว่าองค์กรการกุศลจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงการแสดงผลข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่องค์กรได้ดำเนินการในแต่ละปี
- ข้อ 4 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรการกุศลแต่ละแห่งอย่างเพียงพอต่อสาธารณชน

ข้อ 5 ให้คำแนะนำต่อองค์กรการกุศล เพื่อดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพขององค์กร

ข้อ 6 ให้บริการออนไลน์เกี่ยวกับการกุศลต่าง ๆ เช่น การขอจดทะเบียนทางออนไลน์ หรือการร้องเรียนการกุศลที่ไม่ชอบทางออนไลน์

สำหรับการออกใบอนุญาตให้ทำการเรียไรในที่สาธารณะตาม Section 48 แห่ง Charities Act 2006 เมื่อมีการออกใบอนุญาตแล้ว Charity Commission มีอำนาจในตรวจสอบควบคุมการใช้ใบอนุญาตนั้นได้ด้วย โดย Section 56²⁶ ให้อำนาจในการเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาตให้ทำการเรียไรในที่สาธารณะ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของใบอนุญาตที่ออกไปแล้วได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปจากตอนที่ออกใบอนุญาต และหากมีการยื่นขอออกใบอนุญาตด้วยข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น วัตถุประสงค์หรือเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย²⁷

กรณีที่ 2 ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่นำส่งข้อมูลหรือเอกสารตามที่ Charity Commission ร้องขอ โดยปราศจากเหตุผลโดยชอบ หรือนำส่งข้อมูลหรือเอกสารอันเป็นเท็จหรืออันอาจทำให้สำคัญผิดในสาระสำคัญ²⁸

กรณีที่ 3 มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำที่ผิดเงื่อนไขตามใบอนุญาตนั้น และการกระทำผิดเงื่อนไขนั้นยังคงดำเนินต่อไป²⁹

นอกจาก Charity Commission ที่เป็นผู้กำกับดูแลหลักตาม Charities Act แล้วยังมีหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อควบคุมการกุศลเฉพาะประเภทหรือกิจกรรมการกุศล ตัวอย่างเช่น กิจกรรมการระดมทุน มีการจัดตั้ง Fundraising Regulator ขึ้นใหม่ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้หลักประกันการระดมทุนเพื่อการกุศลอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักจริยธรรมซึ่ง Fundraising Regulator นี้เองเป็นผู้กำหนด Code of Fundraising Practice แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการระดมทุนตามที่ได้อธิบายไปข้างต้น

3.2.1.5 บทกำหนดโทษ

²⁶ Charities Act 2006. Section 56 (1).

²⁷ Charities Act 2006. Section 56 (2).

²⁸ Charities Act 2006. Section 56 (3).

²⁹ Charities Act 2006. Section 56 (4).

ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า การกำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับการระดมทุนจะเป็น การกำหนดบุคคลที่ห้ามจัดการระดมทุน และข้อห้ามในการทำการเรียไรรวมวิธีต่าง ๆ ดังนั้น ในการศึกษบทกำหนดโทษตาม Charities Act จะแยกตามผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว

กรณีที่ 1 บุคคลที่ห้ามจัดการระดมทุน

Section 59 แห่ง Charities Act 1992 กำหนดว่า ห้ามผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือ ผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขาย ทำการระดมทุน ยกเว้นว่าผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือผู้ระดมทุนเพื่อ ส่งเสริมการขายนั้น ได้ทำข้อตกลงตามแบบที่กฎหมายกำหนดกับองค์กรการกุศลที่ตนจะแสดงว่า เป็นองค์กรที่จะได้รับประโยชน์จากการระดมทุนนั้น ซึ่ง Section 59 (6) ได้ให้ความหมายคำว่า “ข้อตกลงตามแบบที่กฎหมายกำหนด” ว่าหมายถึง ข้อกำหนดตาม Section 64

Section 64 ว่าด้วยข้อกำหนดในการระดมทุน³⁰ ดังนี้

1) รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนี้มีอำนาจออกข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับ บทบัญญัติก่อนหน้านี้ เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้บทบัญญัติเกี่ยวกับการระดมทุน

2) ภายใต้ (1) ข้อกำหนดดังกล่าว อาจจะ

(a) กำหนดรูปแบบและเนื้อหาของ

(i) ข้อตกลงที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของ Section 59

...

(b) กำหนดให้ผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขายที่ได้ ทำข้อตกลงตามแบบที่กฎหมายกำหนดกับองค์กรการกุศล จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรการกุศล ให้พร้อม ไม่ว่าจะเป็เอกสาร หรือบันทึกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

(c) ระบุดัชนีการโอนเงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ผู้ระดมทุนเป็นธุรกิจหรือ ผู้ระดมทุนเพื่อส่งเสริมการขายได้รับมาเพื่อประโยชน์ขององค์กรการกุศล หรือระบุว่าส่งต่อหรือ นำไปใช้เพื่อประโยชน์ขององค์กรการกุศลนั้นอย่างไร

...

4) ข้อกำหนดตาม Section นี้อาจกำหนดให้การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดถือเป็น ความผิดที่มีโทษปรับไม่เกินระดับ 2 ในระดับมาตรฐานค่าปรับ

กรณีที่ 2 ข้อห้ามในการทำการเรียไรรวมวิธีต่าง ๆ

การทำการเรียไรรวมวิธีต่าง ๆ ในสถานที่สาธารณะโดยไม่มีใบอนุญาตตาม Section 48 แห่ง Charities Act 2006 ผู้ทำการเรียไรรวมวิธีต่าง ๆ ต้องรับโทษปรับไม่เกินระดับ 5 ในระดับมาตรฐานค่าปรับ

³⁰ Charities Act 1992. Section 64 Regulations about fund-raising.

การทำกรรเรียไรด้วยวิธี door to door (การทำกรรเรียไรโดยเคาะประตูบ้าน) โดยไม่มีใบอนุญาต และไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ที่จะทำกรรเรียไรตาม Section 49 แห่ง Charities Act 2006 ผู้ทำกรรเรียไรมีความผิด และต้องรับโทษปรับไม่เกินระดับ 5 ในระดับมาตรฐานค่าปรับ หากการทำกรรเรียไรด้วยวิธี door to door นั้น เป็นการขอรับบริจาคสิ่งของเท่านั้น ผู้ทำกรรเรียไรมีความผิด และต้องรับโทษปรับไม่เกินระดับ 3 ในระดับมาตรฐานค่าปรับ

เห็นได้ว่า ทั้งโทษกรณีบุคคลต้องห้ามจัดการระดมทุน และกรณีข้อห้ามในการทำกรรเรียไรตามวิธีต่าง ๆ ล้วนเป็นโทษปรับ แต่ไม่มีโทษจำคุก ในที่นี้ ผู้วิจัยจึงขออธิบายเกี่ยวโทษปรับในสหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักร ใช้ระบบมาตรฐานค่าปรับ (standard fine system) โดยจัดทำดัชนีค่าปรับผ่านการจำแนกระดับ (level) โดย Criminal Justice Act 1982 กำหนดระบบมาตรฐานค่าปรับเป็นการจัดทำดัชนีค่าปรับสำหรับความผิดแต่ละฐานความผิดตามระดับความรุนแรง เพื่อใช้แทนที่การกำหนดค่าปรับสูงสุด โดยมีหลักการที่อาจสรุปได้ 3 ขั้นตอน³¹ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดระดับมาตราส่วนค่าปรับไว้ 5 ระดับ และกำหนดค่าปรับที่เป็นตัวเงินสูงสุดสำหรับแต่ละระดับ ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงระดับมาตราส่วนค่าปรับทางอาญาของสหราชอาณาจักร³²

ระดับมาตราส่วนค่าปรับ	จำนวนค่าปรับ (ปอนด์สเตอร์ลิง ³³)
1	200
2	500
3	1,000
4	2,500
5	5,000

ค่าปรับสูงสุดสำหรับความผิดแต่ละระดับนี้ถูกออกแบบมาเพื่อสะท้อนระดับความรุนแรงของความผิด กล่าวคือ ความผิดลหุโทษ (minor offences) จะถูกจัดไว้ในระดับต่ำสุด

³¹ อิศร์กุล อุณหเกตุ. (2556). *ระบบค่าปรับทางอาญา*. การสำรวจองค์ความรู้เพื่อการปฏิรูปประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูป. หน้า 23-25.

³² Criminal Justice Act 1982 (amended by 1991 Act). Section 37 The standard scale of fines for summary offences.

³³ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง เท่ากับ 45.9403 บาท. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำวันที่ 24 สิงหาคม 2564.

(ระดับที่ 1) และความผิดที่รุนแรงที่สุดเท่าที่ยังควรใช้โทษปรับ จะถูกจัดไว้ในระดับสูงสุด (ระดับที่ 5) โดยการจัดทำดัชนีค่าปรับนี้วัดระดับความรุนแรงของความผิดจากจำนวนค่าปรับที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่กำหนดความผิดนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อกำหนดระดับมาตราส่วนค่าปรับและค่าปรับที่เป็นตัวเงินสำหรับแต่ละระดับแล้ว จึงแทนที่การกำหนดค่าปรับสูงสุดด้วยระดับมาตราส่วนค่าปรับ และใช้ระดับมาตราส่วนค่าปรับนี้เป็นดัชนีอ้างอิงค่าปรับสำหรับฐานความผิดนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างกลไกในการปรับปรุงจำนวนค่าปรับ เพื่อแก้ปัญหาค่าปรับที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามเงินเฟ้อนั้น โดยกำหนดให้รัฐมนตรี (Secretary of the States) มีอำนาจในการออกคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงจำนวนค่าปรับในแต่ละระดับตามการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงิน

เมื่อพิจารณาโทษปรับจากความผิดอันเกิดจากการฝ่าฝืนข้อห้ามจัดการระดมทุนหรือข้อห้ามทำการเรียไร จะมีโทษตั้งแต่ปรับไม่เกินระดับ 2 - ระดับ 5 โดยส่วนมากเป็นโทษปรับระดับ 5 แสดงให้เห็นว่า สหราชอาณาจักรจัดความผิดเกี่ยวกับการเรียไรเป็นความผิดที่รุนแรงสำหรับโทษปรับแต่ไม่รุนแรงถึงขนาดมีโทษจำคุก

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่า Charities Act มีวัตถุประสงค์ควบคุมการระดมทุนหรือวิธีการเรียไรที่ไม่ถูกต้อง บทกำหนดโทษจึงเป็นการลงโทษที่ไม่ได้กระทำตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด เช่น ไม่ได้ทำข้อตกลงกับองค์กรการกุศลก่อนจัดให้มีการระดมทุน หรือไม่มีใบอนุญาตทำการเรียไรในที่สาธารณะ แต่สำหรับกรณีที่มีการระดมทุนนั้นเป็นการทุจริตตั้งแต่แรกเริ่ม กล่าวคือวัตถุประสงค์ในการระดมทุนนั้นไม่ได้มีอยู่จริง หรืออาจมีอยู่จริงแต่ผู้ระดมทุนไม่มีเจตนาที่จะนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการระดมทุนไปใช้ตามวัตถุประสงค์นั้นแต่แรก การกระทำเหล่านี้ในสหราชอาณาจักรจะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตาม Fraud Act 2006 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

Fraud Act 2006 Section 1 เป็นบททั่วไปของการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง (fraud) โดยองค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานฉ้อโกงมีอยู่ 2 ประการ ประการแรก คือ การหลอกลวงทั่วไป ซึ่งวิธีการหลอกลวงจะบัญญัติไว้ใน Section 2, 3 และ 4 และประการที่สอง คือ การได้ไปซึ่งเงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งความหมายของผลประโยชน์ที่ได้รับและความเสียหาย (gain and loss) ถูกนิยามไว้ใน Section 5 ส่วนองค์ประกอบภายในของความผิดฐานฉ้อโกงตาม Fraud Act 2006 ประการแรกคือ เจตนาเอาเงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็เพียงชั่วคราวหรืออย่างถาวร และประการที่สอง คือ โดยทุจริต³⁴

³⁴ นิรชา บุญอภัย. (2561). *ความผิดฐานฉ้อโกง : ศึกษากรณีการฉ้อโกงการบริการ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ มหวิทยาลัยบูรุกิจบัณฑิตย์. หน้า 74-75.

Section 1³⁵ แห่ง Fraud Act 2006 บัญญัติว่า

1) บุคคลมีความผิดฐานฉ้อโกง หากฝ่าฝืนบทบัญญัติใดบทบัญญัติหนึ่งตามที่ระบุไว้ใน (2)

2) การกระทำความผิดต่อไปนี้

(a) โดยเจตนาทุจริตกระทำการหลอกลวงข้อเท็จจริงหรือข้อความอันเป็นเท็จ (fraud by false representation) เพื่อประโยชน์สำหรับตัวเองหรือผู้อื่น เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือเสี่ยงต่อความเสียหายตาม Section 2

(b) โดยเจตนาทุจริตเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลอื่น (fraud by failing to disclose information) เพื่อประโยชน์สำหรับตัวเองหรือผู้อื่น เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือเสี่ยงต่อความเสียหายตาม Section 3

(c) โดยเจตนาทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ไม่ดูแลหรือป้องกันผลประโยชน์ทางการเงินของบุคคลอื่น (fraud by abuse of position) เพื่อประโยชน์สำหรับตัวเองหรือผู้อื่น เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือเสี่ยงต่อความเสียหายตาม Section 4

3) บุคคลที่กระทำความผิดฐานฉ้อโกง ระวังโทษดังต่อไปนี้

(a) โทษจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือปรับไม่เกินระดับสูงสุด (หรือทั้งจำทั้งปรับ) สำหรับคดีความผิดเล็กน้อยที่ไม่ต้องมีการพิจารณาคดีต่อหน้าคณะลูกขุน

³⁵ Fraud Act 2006. Section 1 Fraud

(1) A person is guilty of fraud if he is in breach of any of the sections listed in subsection (2) (which provide for different ways of committing the offence).

(2) The sections are—

(a) section 2 (fraud by false representation),

(b) section 3 (fraud by failing to disclose information), and

(c) section 4 (fraud by abuse of position).

(3) A person who is guilty of fraud is liable—

(a) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding 12 months or to a fine not exceeding the statutory maximum (or to both);

(b) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding 10 years or to a fine (or to both).

(4) Subsection (3)(a) applies in relation to Northern Ireland as if the reference to 12 months were a reference to 6 months.

(b) โทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับ (หรือทั้งจำทั้งปรับ) สำหรับคดีที่มีข้อหาร้ายแรง และต้องพิจารณาคดีต่อหน้าคณะลูกขุนเท่านั้น

ดังนั้น ผู้ใดที่จัดการระดมทุนโดยสร้างข้อเท็จจริงหรือวัตถุประสงค์เท็จขึ้นมาหลอกลวงผู้อื่น เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่น จะมีโทษตาม Fraud Act 2006 คือ จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับ (ไม่จำกัดอัตราสูงสุด) หรือทั้งจำทั้งปรับนั่นเอง

3.2.2 เครือรัฐออสเตรเลีย (Commonwealth of Australia)

ระบบกฎหมายของออสเตรเลียมีต้นแบบมาจากระบบกฎหมายของอังกฤษที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณี ต่อมาวิวัฒนาการที่ให้ความสำคัญกับกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภาเป็นสำคัญ หากมีปัญหาขัดแย้งกันระหว่างกฎหมายจารีตประเพณีกับกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภา จะถือตามกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภา ถ้าหากกฎหมายนั้นตราขึ้น โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และเนื่องจากออสเตรเลียเป็นประเทศที่ปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federation) กฎหมายของแต่ละรัฐจึงมีความแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม กฎหมายระดับพระราชบัญญัติแห่งเครือรัฐ (Commonwealth Act) มีสถานะสูงกว่ากฎหมายภายในของแต่ละรัฐและมีผลใช้บังคับกับประชาชนทุกคนในทุกรัฐ รัฐใดจึงออกกฎหมายที่มีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติแห่งเครือรัฐไม่ได้³⁶ การศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเรียไรของออสเตรเลียจึงต้องศึกษากฎหมายแห่งเครือรัฐ (Commonwealth หรือ Cth) และกฎหมายของบางรัฐประกอบกัน

3.2.2.1 ความหมายของการเรียไร

เครือรัฐไม่ได้กำหนดนิยามตามกฎหมายคำว่า “เรียไร” ไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม มีเพียงกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของออสเตรเลีย (Australian Consumer Law หรือ ACL) ที่กล่าวถึงการระดมทุน (Fundraising) เนื่องจากกิจกรรมระดมทุนมีลักษณะเป็นกิจกรรมในทางการค้าหรือในทางพาณิชย์ องค์การการกุศลหรือบุคคลที่สามที่ดำเนินการระดมทุนเพื่อการกุศล จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตาม ACL ซึ่งการระดมทุนที่จะต้องอยู่ภายใต้ ACL จะต้องมิลักษณะประการหนึ่งประการใด ดังต่อไปนี้

- ลักษณะที่ 1 การระดมทุนนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหาสินค้าหรือบริการ
- ลักษณะที่ 2 การระดมทุนนั้นกระทำโดยผู้ที่จัดการระดมทุนเป็นธุรกิจ
- ลักษณะที่ 3 การระดมทุนนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดขึ้นซ้ำ ๆ

³⁶ จิตรพรต พัฒนสิน. (2558). กระบวนการร่างกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย (Parliamentary Counsel's Office). *ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของประเทศออสเตรเลีย*. หน้า 7.

เมื่อกฎหมายระดับเครือรัฐไม่มีคำนิยามคำว่า การเรียไร หรือ การระดมทุนที่ชัดเจน จึงต้องไปพิจารณาตามกฎหมายระดับรัฐต่าง ๆ

สำหรับกฎหมายของรัฐ มีรัฐที่กำหนดนิยามของคำว่า เรียไร ดังนี้

New South Wales นิยามคำว่า “fundraising appeal”³⁷ หรือ “การขอระดมทุน” ไว้ใน Charitable Fundraising Act 1991 (NSW) ดังนี้

“1) ในพระราชบัญญัตินี้ การชักชวนหรือรับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดจากบุคคลใด ๆ ถือเป็น การขอระดมทุน ถ้าก่อนหรือในระหว่างการชักชวนหรือรับดังกล่าว บุคคลนั้นได้แสดงว่า การชักชวนหรือรับนั้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนมีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศล

2) ไม่ว่าการชักชวนหรือรับนั้นจะกระทำด้วยตนเองหรือโดยวิธีอื่น (เช่น การส่งไปรษณีย์ การโทรศัพท์ ฯลฯ) หรือเป็นการขอรับบริจาคก็ตาม”

Victoria นิยามคำว่า “fundraising appeal”³⁸ หรือ “การขอระดมทุน” ไว้ใน Fundraising Act 1998 (Vic) ดังนี้

“1) การขอการระดมทุนจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดร้องขอหรือได้รับเงินหรือผลประโยชน์โดยการแสดงว่าการชักชวนหรือรับนั้น ไม่ใช่เพียงเพื่อผลกำไรหรือประโยชน์ทางการค้าของบุคคลหรือบุคคลอื่นใด แต่เพื่อวัตถุประสงค์ของผู้ที่ร้องขอหรือรับนั้นเอง”

Queensland นิยามคำว่า “appeal for support” หรือ “การขอรับการสนับสนุน” และคำว่า “collection” หรือ “การเรียไร” ไว้ใน Collections Act 1966 (QLD)³⁹ ดังนี้

“การขอรับการสนับสนุน หมายความว่า คำเชิญใด ๆ (โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย และไม่ว่าจะกระทำด้วยวาจา ด้วยการเขียน ด้วยท่าทางใด หรือด้วยการโฆษณาใด ๆ) ต่อสาธารณะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้เงินหรือสิ่งของอื่นใดสำหรับวัตถุประสงค์นั้น”

“การเรียไร ที่ใช้ในกรณีการขอรับการสนับสนุนเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ หมายความว่า การรวบรวมเงินหรือสิ่งของอื่นใดที่บริจาคโดยประชาชนเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียไรนั้น”

กล่าวโดยสรุป การเรียไร หรือ การระดมทุน ของออสเตรเลีย หมายความว่า การกระทำที่เป็นการร้องขอ หรือรับเงิน สิ่งของ หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ที่ผู้ร้องขอหรือรับเงินนั้นได้แสดงไว้

³⁷ Charitable Fundraising Act 1991 (NSW). Section 5 (1) (2).

³⁸ Fundraising Act 1998 (Vic). Section 5 (1).

³⁹ Collections Act 1966 (QLD). Section 5 (1).

3.2.2.2 การเรียไรหรือการระดมทุนที่กระทำได้และกระทำไม่ได้

ตามที่กล่าวไปข้างต้นว่ากฎหมายเครือรัฐที่ใช้ควบคุมการระดมทุนในออสเตรเลีย คือกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของออสเตรเลีย (ACL) ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าวห้ามการระดมทุนที่กระทำให้เข้าใจผิดหรือหลอกลวง (misleading or deceptive conduct) และการระดมทุนที่ผิดศีลธรรม (unconscionable conduct)⁴⁰

การระดมทุนที่กระทำให้เข้าใจผิดหรือหลอกลวง (misleading or deceptive conduct) การระดมทุนนี้ไม่ว่าจะโดยการขายสินค้าหรือบริการ หรือการขอรับบริจาคก็ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ และไม่ว่าการกระทำให้เข้าใจผิดหรือหลอกลวงนั้นจะกระทำโดยมีเจตนาหรือไม่ก็ตาม ตัวอย่างเช่น การแจ้งวัตถุประสงค์ในการระดมทุนอันเป็นเท็จ การแอบอ้างเป็นผู้ขอรับบริจาคขององค์กรการกุศล

การระดมทุนที่ผิดศีลธรรม (unconscionable conduct) การกระทำที่ผิดศีลธรรมไม่ใช่เพียงการกระทำที่ไม่ยุติธรรม (unfair) แต่รวมถึงการกระทำที่ขัดต่อบรรทัดฐานของสังคม (norm) ตัวอย่างเช่น การใช้ประโยชน์จากข้อดีของผู้อื่น การใช้เอกสารในการขอรับบริจาคที่ซับซ้อนทำให้ผู้บริจาคไม่สามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริงได้

ในส่วนกฎหมายของรัฐ มีกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

New South Wales กำหนดไว้ใน Section 9 แห่ง Charitable Fundraising Act 1991 (NSW) ว่า “บุคคลใดต้องไม่กระทำการระดมทุน ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

- (a) เป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ที่มีอำนาจทำการระดมทุน
- (b) เป็นสมาชิกขององค์กร หรือเป็นลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ที่มีอำนาจทำการระดมทุน และได้รับอนุญาตจากองค์กรหรือผู้ที่มีอำนาจทำการระดมทุน ให้ทำการระดมทุน
- (c) เป็นบุคคลที่ได้รับยกเว้นตามกฎหมายนี้ หรือเป็นองค์กรที่จดทะเบียนตามกฎหมายนี้แล้ว

บุคคลใดฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ ระวังโทษสูงสุด 200 หน่วยโทษ”

Victoria กำหนดไว้ใน Section 7 แห่ง Fundraising Act 1998 (Vic) เกี่ยวกับการแสดงข้อความอันเป็นเท็จขณะขอระดมทุน ดังนี้

⁴⁰ Commonwealth of Australia. (2017). *A guide to the Australian Consumer Law For fundraising and other activities of charities, not-for-profits and fundraisers*. (Online). Available: https://www.cbos.tas.gov.au/_data/assets/pdf_file/0007/408256/ACL-Guide-for-fundraising.pdf. [2021, September 11]

“1) ในระหว่างการดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการขอรระดมทุน ผู้ใดจะต้องไม่แสดงออกทางวาจา หรือทางลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการขอรระดมทุน ไปในทางที่ก่อให้เกิดการเข้าใจผิดหรือเป็นการหลอกลวง หรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เข้าใจผิดหรือเป็นการหลอกลวง

(a) ต่อบุคคลอื่น

(b) ต่อบุคคลใดที่อาจทำให้เกิดการกระทำซ้ำในข้อความอันเป็นเท็จนั้น

การฝ่าฝืนบทบัญญัติข้างต้น หากผู้กระทำเป็นนิติบุคคลระวางโทษ 240 หน่วยโทษ และกรณีอื่น ๆ ระวางโทษ 120 หน่วยโทษ หรือจำคุก 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ”

Queensland กำหนดไว้ใน Section 10 แห่ง Collections Act 1966 (QLD) เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการขอรับการสนับสนุน ดังนี้

“1) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำ หรือก่อให้เกิดการขอรับการสนับสนุน ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม เว้นแต่

(a) การขอรับการสนับสนุนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลขององค์กรการกุศลที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

(b) การขอรับการสนับสนุนตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ใน Section 9 (b) - (g)⁴¹ หากขอรระดมทุนนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว จะมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้

2) ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ผู้นั้นต้องระวางโทษ

(a) ปรับไม่เกิน 20 หน่วยโทษ หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน สำหรับการกระทำผิดครั้งแรก

(b) ปรับไม่เกิน 40 หน่วยโทษ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน สำหรับการกระทำผิดครั้งที่สองหรือครั้งต่อ ๆ ไป”

ข้อห้ามการเรียหรือการระดมทุนของออสเตรเลียจะกำหนดเป็นเกณฑ์กว้าง ๆ แยกได้ 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อห้ามเกี่ยวกับการกระทำระหว่างทำการขอรระดมทุน กฎหมายเครือรัฐและกฎหมายของรัฐ Victoria จะระบุห้ามการกระทำที่อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดหรือถูกหลอกลวงจากการขอรระดมทุน

⁴¹ Collections Act 1966 (QLD). Section 9 (b) เพื่อการกุศลอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กระทำโดยองค์กรการกุศล (c) เพื่อการกุศล โดยอาจมีวัตถุประสงค์อื่นร่วมด้วย (d) เพื่อสาธารณประโยชน์ (e) เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยอาจมีวัตถุประสงค์อื่นร่วมด้วย (f) เพื่อประโยชน์ทางการค้าแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลหรือสาธารณประโยชน์ร่วมด้วย (g) เพื่อประโยชน์ของกองทุนใด ๆ ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรับหรือจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ทั้งหมดข้างต้น.

ประเด็นที่ 2 ข้อห้ามเกี่ยวกับตัวบุคคลที่จะทำการขอระดมทุน กฎหมายของรัฐ New South Wales กำหนดถึงผู้ที่ทำการระดมทุนว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจ หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตแล้วแต่กรณี จึงจะทำการระดมทุนได้

ประเด็นที่ 3 ข้อห้ามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการระดมทุน กฎหมายของรัฐ Queensland ระบุว่า การขอรับการสนับสนุนตามวัตถุประสงค์ใดบ้างที่สามารถกระทำได้ และหากกระทำนอกเหนือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ก็จะมีโทษตามกฎหมาย

3.2.2.3 ประเภทหรือวิธีการทำการเรียกรับหรือการระดมทุน

แนวทางการระดมทุนในออสเตรเลียเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากเดิมที่การระดมทุนเป็นเพียงการตั้งกล่องบริจาค หรือจัดงานการกุศลเพื่อระดมทุน แต่ปัจจุบัน การระดมทุนมีมากมายหลายวิธี และวิธีที่เป็นที่นิยมมักจะเป็นวิธีที่ข้ามเขตอำนาจของแต่ละรัฐ เช่น การจัดตั้งการระดมทุนออนไลน์ อีกทั้งกฎหมายแห่งเครือรัฐ ไม่ได้บัญญัติโดยตรงเกี่ยวกับการเรียกรับหรือการระดมทุน เพียงแต่นำกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของออสเตรเลีย (ACL) มาปรับ ดังนั้น การระดมทุนในออสเตรเลียจึงต้องคำนึงถึงเขตพื้นที่ของแต่ละรัฐด้วย

New South Wales กำหนดไว้ใน Section 6 แห่ง Charitable Fundraising Act 1991 (NSW) ว่า “การกระทำดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นการจัดให้มี หรือมีส่วนร่วมในการขอระดมทุน

1) ภายใต้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลใดจัดการขอระดมทุน ไม่ว่าจะโดยลำพังหรือร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะโดยตนเองหรือโดยตัวแทนหรือลูกจ้างของตน และไม่ว่านามของตนเองหรือในนามของเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกขององค์กรการกุศล ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้จัดให้มีการขอระดมทุน

2) ภายใต้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลใดขอเรียกรับหรือเรียกรับเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อการขอระดมทุน หรือให้ความช่วยเหลือในการจัดการขอระดมทุน ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีส่วนร่วมในการขอระดมทุน

3) ภายใต้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลใดเข้าร่วมในการขอระดมทุนจะไม่ถือเป็นผู้จัดให้มีการขอระดมทุน หากบุคคลนั้นเข้าร่วมในฐานะตัวแทน ลูกจ้าง หรือผู้จัดเก็บ (ไม่ว่าโดยสมัครใจหรือไม่) ในการขอระดมทุนของผู้อื่น

4) ภายใต้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ถือว่าบุคคลใดมีส่วนร่วมในการขอระดมทุนเพียงเพราะบุคคลนั้นได้รับเงินหรือประโยชน์อื่นใดจากการขอระดมทุนนั้น”

ตามกฎหมายของรัฐ New South Wales กำหนดไว้แต่เพียงว่าลักษณะการกระทำอย่างใดที่จะถือเป็นการจัดให้มีหรือการมีส่วนร่วมในการขอระดมทุน ดังนั้น จึงต้องพิจารณาจากลักษณะการกระทำเป็นหลัก

Victoria กำหนดไว้ใน Section 6 แห่ง Fundraising Act 1998 (Vic) ว่า “การกระทำดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นการจัดให้มีการขอระดมทุน

- 1) บุคคลใดจะถือว่าเป็นผู้จัดให้มีการขอระดมทุนก็ต่อเมื่อ
 - (a) จัดการให้มีการขอระดมทุน เว้นแต่กระทำในฐานะลูกจ้างหรือตัวแทน หรือ
 - (b) เป็นผู้เดียวที่มีส่วนร่วมในการขอระดมทุนนั้น หรือ
 - (c) เป็นผู้มีส่วนร่วมในการขอระดมทุน เว้นแต่มีส่วนในฐานะลูกจ้างหรือตัวแทน
- 2) ในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้จัดให้มีการขอระดมทุนหรือไม่ ไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าบุคคลนั้นกระทำโดยเป็นอาสาสมัคร หรือกระทำเพื่อรับผลประโยชน์จากการขอระดมทุนนั่นเอง
- 3) ในการจัดให้มีการขอระดมทุนในเชิงพาณิชย์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ถือว่าบุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้จัดให้มีการขอระดมทุนด้วย
 - (a) ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนกับการขอระดมทุนนั้นที่ทำให้การขอระดมทุนนั้นเป็นผลสำเร็จ เช่น ผู้จัดทำบัญชีการขอระดมทุน และ
 - (b) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการขอระดมทุนนั้น ไม่ว่าจะเป็นตัวแทนหรือไม่ และ
 - (c) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขอระดมทุนนั้นไม่ว่าในลักษณะใดก็ตาม”

กฎหมายของรัฐ Victoria นอกจากกำหนดว่า การกระทำอย่างใดถือเป็นการจัดให้มีการขอระดมทุนแล้ว ยังได้กล่าวถึงวิธีการในการเรียกรับหรือขอระดมทุนไว้ ดังนี้

Section 10 กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกรับ โดยการตั้งกล่องบริจาค กล่องนั้นจะต้องแน่นหนา และถูกปิดผนึกไว้อย่างดี อีกทั้งต้องมีการลำดับหมายเลขกล่องบริจาคและมีฉลากที่แจ้งรายละเอียดในการขอระดมทุน

Section 12A กำหนดให้ผู้ที่ยขายสินค้าหรือบริการที่อ้างว่าจะนำเงินส่วนหนึ่งไปใช้ในการขอระดมทุน จะต้องเปิดเผยเงื่อนไขให้ชัดเจน รวมถึงอัตราส่วนที่จะนำไปใช้ในการขอระดมทุน

Section 14 กำหนดการเรียกรับหรือขอระดมทุนทางโทรศัพท์ ผู้ดำเนินการจะต้องแจ้งข้อมูลต่อปลายสาย เช่น ชื่อ องค์กรที่จัดให้มีการขอระดมทุน

Section 15 กำหนดให้การเรียกรับหรือขอระดมทุนทางจดหมายหรือทางเอกสาร จะต้องแจ้งข้อมูลให้ชัดเจนหากการขอระดมทุนนั้นเป็นการขอระดมทุนเชิงพาณิชย์

กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการเรียไหรือขอระดมทุนวิธีใด กฎหมายมุ่งเน้นให้มีการแจ้งข้อมูลที่ต้องและชัดเจนต่อผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของผู้ทำการเรียไหรือจัดให้มีการระดมทุน หากไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ก็มีการกำหนดโทษไว้ในแต่ละมาตราด้วย โดยมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุกแล้วแต่กรณี

Queensland นอกจากนิยามคำว่า การเรียไ หรือ Collection ที่ใช้ในกรณีการขอรับการสนับสนุนเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ หมายความว่า การรวบรวมเงินหรือสิ่งของอื่นใดที่บริจาคโดยประชาชนเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียไนั้น ในส่วนที่ 4 แห่ง Collections Act 1966 (QLD) ยังบัญญัติถึงการควบคุมการขอรับการสนับสนุนตามบ้าน (door-to-door appeals) และการขอรับการสนับสนุนตามถนน (street collections)

Section 15 และ 16 ควบคุมการขอรับการสนับสนุนตามบ้าน (door-to-door appeals) และการขอรับการสนับสนุนตามถนน (street collections) ตามลำดับ โดยให้อำนาจรัฐมนตรีในการกำหนดเขตพื้นที่ที่สามารถทำการขอรับการสนับสนุนตามบ้านได้ โดยต้องกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนไว้ด้วย ทั้งนี้ หลักคือห้ามกระทำการขอรับการสนับสนุนตามบ้านและตามถนน ยกเว้นรัฐมนตรีอนุญาตให้กระทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เท่านั้น

กล่าวโดยสรุป ทั้งกฎหมายแห่งเครือรัฐและกฎหมายของแต่ละรัฐในออสเตรเลียไม่ได้แยกประเภทและวิธีการของการเรียไหรือการระดมทุนไว้อย่างชัดเจน หรือหากมีการแบ่งประเภทก็เป็นเพียงการแบ่งกว้าง ดังเช่นในรัฐ Victoria และ Queensland

3.2.2.4 ผู้มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบการเรียไหรือการระดมทุน

เนื่องจากการปกครองแบบสหพันธรัฐ ทำให้ผู้มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบของแต่ละรัฐเรียกชื่อต่างกันออกไปตามกฎหมายพื้นฐานของแต่ละรัฐ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ผู้มีอำนาจควบคุมการเรียไหรือการระดมทุนในแต่ละรัฐของเครือรัฐออสเตรเลีย⁴²

Australian jurisdictions	Relevant laws	Regulator
New South Wales	Charitable Fundraising Act 1991 (NSW)	NSW Fair Trading

⁴² Australian Government. (2021). *Guide to fundraising laws in Australia (Cth)*. (Online). Available: https://www.nfpaw.org.au/sites/default/files/media/Guide_to_Fundraising_Laws_in_Australia.pdf. [2021, September 21]

Australian jurisdictions	Relevant laws	Regulator
	Charitable Fundraising Regulation 2021 (NSW)	
Victoria	Fundraising Act 1998 (Vic) Fundraising Regulations 2019 (Vic)	Consumer Affairs Victoria
South Australia	Collections for Charitable Purposes Act 1939 (SA)	Consumer and Business Services
Queensland	Collections Act 1966 (QLD) Collections Regulation 2008 (QLD)	QLD Office of Fair Trading Office of Liquor and Gaming Regulation
Tasmania	Collections for Charities Act 2001 (Tas) Collections for Charities Regulations 2011 (Tas)	Office of Consumer Affairs and Fair Trading
Western Australia	Charitable Collections Act 1946 (WA) Charitable Collections Regulations 1947 (WA) Street Collections (Regulation) Act 1940 (WA) Street Collections Regulations 1999 (WA) Gaming and Wagering Commission Act 1987 (WA) (imposes controls on fundraising activities such as raffles, bingo and all forms of gambling)	Department of Mines, Industry Regulation and Safety WA, Consumer Protection Division

Australian jurisdictions	Relevant laws	Regulator
	Liquor Control Act 1988 (WA) (imposes controls on fundraising events where liquor is to be sold)	
Australian Capital Territory	Charitable Collections Act 2003 (ACT) Charitable Collections Regulation 2003 (ACT)	Access Canberra

Charitable Fundraising Act 1991 (NSW) กฎหมายของรัฐ New South Wales ได้ให้อำนาจแก่ “Secretary” ซึ่งในพระราชบัญญัติหมายถึง คณะกรรมการการค้าที่เป็นธรรม เป็นผู้ควบคุมดูแลการขอระดมทุนภายในรัฐ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

Section 13A พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตในการจัดให้มีการขอระดมทุน

Section 25P อำนาจในการสั่งห้ามการขอระดมทุน หากพบว่าการละเมิดกฎหมายหรือเงื่อนไขในการอนุญาต หรือกระทบกระเทือนต่อสาธารณประโยชน์

Section 25Q อำนาจในการสั่งห้ามไม่ให้บุคคลใดหรือองค์กรใดจัดให้มีการขอระดมทุน หากบุคคลหรือองค์กรนั้นมีความผิดที่เป็นการฝ่าฝืนต่อข้อกำหนดของกฎหมาย และมีแนวโน้มที่จะกระทำการฝ่าฝืนต่อไป คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามจัดให้มีการขอระดมทุนได้ไม่เกิน 2 ปี

Fundraising Act 1998 (Vic) กฎหมายของรัฐ Victoria ให้อำนาจแก่ “Director” ซึ่งในพระราชบัญญัติหมายถึง ผู้อำนวยการหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค ภายใต้อาณัติของ Australian Consumer Law and Fair Trading Act 2012 เป็นผู้ควบคุมดูแลการขอระดมทุนภายในรัฐ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

Section 19B อำนาจในการปฏิเสธคำขอในการเป็นผู้จัดการขอระดมทุนหากคำขอมีข้อความอันเป็นเท็จ หรือมีข้อมูลไม่ครบถ้วน

Section 23 อำนาจในการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับการขอระดมทุนได้ตลอดเวลา หากเห็นว่ามีแนวโน้มที่การระดมทุนนั้นจะขัดต่อสาธารณประโยชน์

Section 32 อำนาจสั่งให้มีการตรวจสอบบัญชี

Section 33A อำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนผู้จัดการขอระดมทุน

Section 61A อำนาจในการสั่งให้จำหน่ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการขอระดมทุนตามวัตถุประสงค์ที่แสดงในการขอระดมทุนนั้น

แม้ผู้ที่มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบการเรียไหรือการระดมทุนของแต่ละรัฐ จะไม่ใช่บุคคลหรือคณะบุคคลที่ตั้งขึ้นมาเพื่อการเรียไหรือระดมทุนโดยเฉพาะ แต่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมและตรวจสอบการเรียไหรือการระดมทุนไว้ค่อนข้างชัดเจน รวมถึงโทษจากการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นด้วย

3.2.2.5 บทกำหนดโทษ

กฎหมายของแต่ละรัฐกำหนดหน้าที่ของผู้ที่ทำการเรียไหรือผู้จัดให้มีการระดมทุนไว้ อย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย หรือหน้าที่ตามที่ผู้มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบสั่ง การ ดังนั้น บทลงโทษจึงมีมากตามไปด้วย ซึ่งส่วนมากจะเป็นโทษปรับ ในที่นี้จึงจะศึกษาเฉพาะบท กำหนดโทษที่เกี่ยวกับการเรียไหรือการระดมทุนที่ไม่ชอบ

Charitable Fundraising Act 1991 (NSW) กฎหมายของรัฐ New South Wales กำหนด บทลงโทษไว้ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีจัดให้มีการขอระดมทุนโดยไม่มีอำนาจ (ไม่ได้เป็นองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนถูกต้อง หรือได้รับมอบอำนาจจากองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนแล้ว) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 หน่วยโทษ⁴³ หากเป็นเพียงผู้ที่มีส่วนร่วมในการขอระดมทุนโดยไม่มีอำนาจนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50 หน่วยโทษ⁴⁴

กรณีโฆษณา หรือประกาศข้อความใด ๆ เกี่ยวกับการขอระดมทุนที่ผู้นั้นคาดหมาย ว่าเป็นการขอระดมทุนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 หน่วยโทษ⁴⁵

กรณีแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จว่าการขอระดมทุนนั้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนตาม กฎหมายแล้ว เช่น แสดงแก่ผู้อื่นว่าได้รับอนุญาตให้ทำการระดมทุนแล้วในขณะที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอ อนุญาต ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 หน่วยโทษ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำ ทั้งปรับ⁴⁶

⁴³ Charitable Fundraising Act 1991 (NSW). Section 9.

⁴⁴ Charitable Fundraising Act 1991 (NSW). Section 10.

⁴⁵ Charitable Fundraising Act 1991 (NSW). Section 12.

⁴⁶ Charitable Fundraising Act 1991 (NSW). Section 13.

ทั้งนี้ ตาม Crimes (Sentencing Procedure) Act 1999 หนึ่งหน่วยโทษของรัฐ New South Wales มีค่าเท่ากับ 110 ดอลลาร์ออสเตรเลีย⁴⁷

Fundraising Act 1998 (Vic) กฎหมายของรัฐ Victoria กำหนดบทลงโทษไว้ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีแสดงออกทางวาจา หรือทางลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการขอระดมทุนไปในทางที่ก่อให้เกิดการเข้าใจผิดหรือเป็นการหลอกลวง หรือมีแนวโน้มว่าจะทำให้เข้าใจผิดหรือเป็นการหลอกลวง หากผู้กระทำเป็นนิติบุคคลระวางโทษปรับ 240 หน่วยโทษ และกรณีอื่น ๆ ระวางโทษปรับ 120 หน่วยโทษ หรือจำคุก 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ⁴⁸

กรณีแสดงข้อมูลอันเป็นเท็จว่าการขอระดมทุนนั้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามกฎหมายแล้ว เช่น แสดงแก่ผู้อื่นว่าได้รับอนุญาตให้ทำการระดมทุนแล้วในขณะที่ยังไม่ได้ยื่นคำขออนุญาต หากผู้กระทำเป็นนิติบุคคลระวางโทษปรับ 240 หน่วยโทษ และกรณีอื่น ๆ ระวางโทษปรับ 120 หน่วยโทษ หรือจำคุก 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ⁴⁹

กรณีทำการขอระดมทุนในที่สาธารณะหรือขอเรียไรรตามสถานที่ของเอกชน หากไม่ได้ติดบัตรประจำตัวผู้ทำการระดมทุนหรือผู้ทำการเรียไรไว้ในจุดที่เห็นได้ชัดเจน ต้องระวางโทษปรับ 10 หน่วยโทษ⁵⁰

กรณีที่ขายสินค้าหรือบริการที่อ้างว่าจะนำเงินส่วนหนึ่งไปใช้ในการขอระดมทุนแล้วไม่เปิดเผยเงื่อนไขรวมถึงอัตราส่วนที่จะนำไปใช้ในการขอระดมทุนให้ชัดเจน หากผู้กระทำเป็นนิติบุคคลระวางโทษปรับ 240 หน่วยโทษ และกรณีอื่น ๆ ระวางโทษปรับ 120 หน่วยโทษ⁵¹

กรณีทำการเรียไรหรือขอระดมทุนทางโทรศัพท์ ผู้ดำเนินการไม่แจ้งข้อมูลรายละเอียดต่อปลายสาย เช่น ชื่อ หรือองค์กรที่ตนเป็นตัวแทน ต้องระวางโทษปรับ 10 หน่วยโทษ⁵²

ทั้งนี้ ตาม Monetary Units Act 2004 (Vic) หนึ่งหน่วยโทษของรัฐ Victoria มีค่าเท่ากับ 181.74 ดอลลาร์ออสเตรเลีย⁵³

⁴⁷ มูลค่า penalty unit ณ วันที่ 20 กันยายน 2564. 1 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เท่ากับ 24.5816 บาท. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำวันที่ 20 กันยายน 2564.

⁴⁸ Fundraising Act 1998 (Vic). Section 7 (1).

⁴⁹ Fundraising Act 1998 (Vic). Section 8.

⁵⁰ Fundraising Act 1998 (Vic). Section 9.

⁵¹ Fundraising Act 1998 (Vic). Section 12A.

⁵² Fundraising Act 1998 (Vic). Section 14.

⁵³ Charitable Fundraising Act 1991 (NSW). Section 13.

Collections Act 1966 (QLD) กฎหมายของรัฐ Queensland กำหนดบทลงโทษไว้ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีการขอรับการสนับสนุนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลขององค์กรการกุศล นอกเหนือจากที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20 หน่วยโทษ หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน สำหรับการกระทำผิดครั้งแรก และปรับไม่เกิน 40 หน่วยโทษ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน สำหรับการกระทำผิดครั้งที่สองหรือครั้งต่อ ๆ ไป⁵⁴

ทั้งนี้ ตาม Penalties and Sentences Act 1992 (QLD) หนึ่งหน่วยโทษของรัฐ Queensland มีค่าเท่ากับ 137.85 ดอลลาร์ออสเตรเลีย⁵⁵

3.2.3 สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea)

สาธารณรัฐเกาหลี หรือเกาหลีใต้ในปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ที่ได้จัดทำกฎหมายในรูปแบบของประมวลกฎหมายต่าง ๆ (codification) อันเป็นการรวบรวมกฎหมายในเรื่องเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน มีการจัดทำเป็นหมวดหมู่ และมีระบบการบังคับใช้ที่อ้างอิงกันได้ เช่นเดียวกับบทบัญญัติเกี่ยวกับการเรียไร ที่มี Act on Collection and Use of Donations อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเรียไรและการจัดการทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค

เดิม กฎหมายเกี่ยวกับการเรียไรของเกาหลีใต้ใช้ชื่อว่า Act on the Regulation of Donations Collection ซึ่งตราขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) และใช้บังคับมาจนถึงปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) ก็ได้มีการตรา Act on Collection and Use of Donations ขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับ ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้งและยังมีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน

3.2.3.1 ความหมายของการเรียไร

Act on Collection and Use of Donations บัญญัติเกี่ยวกับการเรียไร (collection) และการจัดการทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค (donations) จึงต้องศึกษาความหมายของทั้งสองคำนี้ควบคู่กัน

คำว่า “donations”⁵⁶ หรือ “ทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค” ตามพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่า “เงินหรือสิ่งของอื่นใด ที่ถูกรวบรวมมาโดยไม่มีค่าตอบแทน ไม่ว่าจะเรียกชื่อว่า

⁵⁴ Collections Act 1966 (QLD). Section 10.

⁵⁵ Charitable Fundraising Act 1991 (NSW). Section 13.

⁵⁶ Act on Collection and Use of Donations. Article 2.1 The term "donations" means money and other articles collected without any counter-presentation, regardless of their title, including a welcoming donation, congratulatory donation, supporting donation, etc.: Provided, That the following cases shall be excluded therefrom: (a) Admission fees, occasional payments, membership fees, or money and other articles for the mutual

อย่างไร โดยให้รวมถึงการบริจาคโดยสมัครใจ การบริจาคเพื่อแสดงความยินดี การบริจาคเพื่อสนับสนุน ฯลฯ ยกเว้นในกรณีดังต่อไปนี้

(a) ค่าเข้าชม การจ่ายเงินเป็นครั้งคราว ค่าสมาชิก และเงินหรือสิ่งของอย่างอื่นที่ถูกรวบรวมโดยบริษัท พรรคการเมือง องค์กร หรือกลุ่มบุคคลใดและเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มนั่นเอง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของกลุ่ม

(b) เงินหรือสิ่งของอื่นใด ที่วัด โบสถ์ ศาลเจ้า หรือสถานที่ในลักษณะเดียวกันไม่ว่าของศาสนาใด ได้รับจากสมาชิกของตนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมตามความเชื่อในศาสนานั้น ๆ

(c) เงินหรือสิ่งของอื่นใด ที่รวบรวมโดยรัฐ ส่วนปกครองท้องถิ่น บริษัท พรรคการเมือง องค์กร หรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อบริจาคให้แก่สมาชิกของตนหรือบุคคลอื่น

(d) เงินหรือสิ่งของอื่นใด ที่รวบรวมโดยสมาคมสนับสนุนการศึกษากองทุนการศึกษา หรือสมาคมศิษย์เก่า จากสมาชิกของตน เพื่อนำไปใช้จ่ายสำหรับการจัดตั้งหรือบริหารสถานศึกษา”

ส่วนคำว่า “collection of donations⁵⁷” หรือ “การเรียไรรของบริจาค” หมายความว่า “การกระทำใด ๆ ที่เป็นการร้องขอ ขอรับข้อเสนอ หรือขอรับมอบ เพื่อให้ผู้อื่นร่วมบริจาคไม่ว่าผ่านทางจดหมายหรือวิธีอื่นใด”

นอกจากนี้ ยังมีกำหนดนิยามคำว่า “fund raiser⁵⁸” หรือ “ผู้ทำการเรียไรร” หมายความว่า “บุคคลที่ได้ลงทะเบียนอย่างถูกต้องสำหรับการรวบรวมของบริจาคตามมาตรา 4”

benefit of members collected by corporations, political parties, social organizations, clan organizations or social groups from their members, according to their articles of incorporation, regulations, or rules; (b) Money and other articles collected by Buddhist temples, churches, Confucian shrines and schools annexed thereto, or other religious organizations from their members to pay expenses for their inherent activities; (c) Money and other articles collected by the State, local governments, corporations, political parties, social organizations or social groups from their members to donate to their members or third parties; (d) Money and other articles collected by school-supporting associations, supporters' associations, scholarship funds, or alumni associations from their members to appropriate for expenses incurred for the establishment or management of schools;

⁵⁷ Act on Collection and Use of Donations. Article 2.2 The term "collection of donations" means any act of making requests, suggestions or recommendations to contribute donations through letters, advertisements or other means to third parties;

⁵⁸ Act on Collection and Use of Donations. Article 2.3 The term "fund raiser" means a person who has completed the registration necessary for collection of donations under Article 4;

จะเห็นได้ว่ากฎหมายการเรียไรของเกาหลีใต้จะมุ่งเน้นใช้บังคับสำหรับการเรียไรของเอกชนรายย่อย เพราะทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาคตามพระราชบัญญัตินี้ไม่รวมถึงทรัพย์สินที่รวบรวมโดยองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะของรัฐหรือเอกชน

3.2.3.2 การเรียไรที่กระทำได้และกระทำไม่ได้

Article 6 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดการเรียไรที่ต้องห้ามไว้ ดังนี้

Article 6 “ข้อห้ามในการเรียไร

1) ผู้ทำการเรียไร รวมถึงลูกจ้างหรือพนักงานของผู้ทำการเรียไร ห้ามทำการเรียไรโดยบังคับหรือข่มขู่ผู้อื่นให้ทำการบริจาค

2) ห้ามลูกจ้างหรือพนักงานของผู้ทำการเรียไร ทำการเรียไร หากไม่ได้ติดป้ายแสดงตัวว่าทำกิจกรรมขอรับบริจาคในนามของผู้ใด”

ข้อห้ามตามพระราชบัญญัตินี้จะเป็นข้อห้ามเกี่ยวกับวิธีในการทำการเรียไรตามหลักความสมัครใจของผู้บริจาค และความโปร่งใสตรวจสอบได้ของผู้ทำการเรียไร อย่างไรก็ตาม นอกจากข้อห้ามตาม Article 6 แล้ว ยังมีการบัญญัติถึงข้อจำกัดของการเรียไรไว้ใน Article 5 ดังนี้

Article 5 “ข้อจำกัดในการเรียไร

1) ห้ามมิให้รัฐ ส่วนปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นด้วยงบประมาณหรือเงินอุดหนุนของรัฐ หรือส่วนปกครองท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียไร ยกเว้นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นด้วยงบประมาณหรือเงินอุดหนุนของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา อาจทำการเรียไรได้

2) ห้ามมิให้รัฐ ส่วนปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นด้วยงบประมาณหรือเงินอุดหนุนของรัฐ หรือส่วนปกครองท้องถิ่น รับทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค ยกเว้นกรณีที่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ซึ่งจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การรับบริจาคมานั้นมีวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาการรับบริจาค

(2) ทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคถูกกำหนดมาเพื่อวัตถุประสงค์นั้น

(3) กรณีผู้รับเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นด้วยงบประมาณหรือเงินอุดหนุนของรัฐ หรือส่วนปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตาม (1)

3) ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการรับบริจาค เพื่อพิจารณาการรับบริจาคตาม (2) ในหน่วยงานของรัฐหรือส่วนปกครองท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(1) รัฐสภา ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ

(2) กระทรวงมหาดไทยและความมั่นคง (The Ministry of the Interior and Safety) และหน่วยงานที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

4) คณะกรรมการพิจารณาการรับบริจาคตาม 3) ให้มีบุคคลที่มิใช่เจ้าหน้าที่รัฐ เป็นกรรมการ

5) หากกรณีเป็นที่สงสัยและไม่มียกเว้นตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ เกี่ยวกับคณะกรรมการพิจารณาการรับบริจาค ให้ปฏิบัติตามระเบียบรัฐสภา ระเบียบศาลฎีกา ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ พระราชกฤษฎีกา หรือ ข้อบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่น”

แม้ตามนิยาม พระราชบัญญัตินี้จะไม่ใช้บังคับกับการเรียไร โดยหน่วยงานของรัฐ แต่ตาม Article 5 มีข้อยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐ “มีส่วนร่วม” หรือ “รับการบริจาค” ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยให้เป็นไปตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนด และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาการรับบริจาค (The Deliberative Committee on Donations)

นอกจากนี้ Article 4 (2) ยังระบุถึงวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมที่สามารถลงทะเบียนทำการเรียไรได้

Article 4 (2) “การลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง (1) ให้กระทำได้เฉพาะในกิจกรรมดังต่อไปนี้ และในกรณีเช่นนี้ ห้ามมิให้ทำการจดทะเบียนกับสำนักทะเบียนตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป สำหรับกิจกรรมที่เหมือนกัน

- 1) กิจกรรมช่วยเหลือระหว่างประเทศ
- 2) กิจกรรมบรรเทาทุกข์และช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ
- 3) กิจกรรมการกุศลรวมถึงการณรงค์ช่วยเหลือผู้ยากไร้
- 4) กิจกรรมต่อไปนี้ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแสวงหากำไร การเมือง หรือศาสนา
 - (a) กิจกรรมส่งเสริมการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์
 - (b) กิจกรรมส่งเสริมการเคลื่อนไหวที่ดีทางเศรษฐกิจ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค
 - (c) กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - (d) กิจกรรมเสริมสร้างสิทธิของกลุ่มผู้เปราะบางในสังคม
 - (e) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและสวัสดิภาพของประชาชน
 - (f) กิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึง

การรวมตัวกันระหว่างเกาหลีใต้กับเกาหลีเหนือ และการสร้างสันติภาพ

(g) กิจกรรมเพื่อสร้างภาคประชาสังคมที่ดี รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน และบริการอาสาสมัคร

(h) กิจกรรมอื่น ๆ ที่ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์และกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา”

ข้อสังเกตอีกประการคือ สถานที่ในการทำการเรียไร Article 7 (1) บัญญัติว่า “ให้รับบริจาค ณ สถานที่ของหน่วยงานของรัฐ สถานที่ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรสื่อ สถาบันการเงิน หรือในที่สาธารณะอื่น ๆ” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่มีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ จึงหมายความว่า การเรียไรในเกาหลีใต้สามารถกระทำได้ในสถานที่สาธารณะเท่านั้น ซึ่งการเรียไรนั้นต้องลงทะเบียนถูกต้องโดยบุคคลที่สามารถยื่นคำขอลงทะเบียนได้ด้วย ทั้งนี้ตาม Article 4 ที่จะกล่าวถึงต่อไป

กล่าวโดยสรุปคือ เกาหลีใต้ได้กำหนดการเรียไรที่ห้ามกระทำไว้ 4 ลักษณะ คือ (1) กำหนดโดยการกระทำที่ไม่ชอบ เช่น การบังคับข่มขู่ (2) กำหนดโดยวัตถุประสงค์ หากนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด จะไม่สามารถจดทะเบียนการเรียไรได้ (3) กำหนดโดยสถานที่ และ (4) กำหนดโดยบุคคลที่ไม่สามารถยื่นขอจดทะเบียนเพื่อทำการเรียไร

3.2.3.3 ประเภทหรือวิธีการทำการเรียไร

Act on Collection and Use of Donations ไม่ได้แบ่งประเภทหรือวิธีการในการเรียไรในเกาหลีใต้ อย่างไรก็ตาม ตามนิยามคำว่า “collection of donations” หรือ “การเรียไรของบริจาค” ซึ่งหมายความว่า “การกระทำใด ๆ ที่เป็นการร้องขอ ขอรับข้อเสนอ หรือขอรับมอบ เพื่อให้ผู้อื่นร่วมบริจาค ไม่ว่าจะผ่านทางจดหมายหรือวิธีอื่นใด” จึงตีความได้ว่า หากเป็นการกระทำที่เข้าลักษณะเป็นการเรียไรแล้ว ไม่ว่าจะกระทำด้วย “วิธีอื่นใด” ก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้นั่นเอง

3.2.3.4 ผู้มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบการเรียไร

วัตถุประสงค์ของ Act on Collection and Use of Donations บัญญัติขึ้นเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการบริจาคของเกาหลีใต้ จัดตั้งระบบการเรียไรเงินบริจาคที่ดี และประกันการใช้เงินบริจาคอย่างเหมาะสม โดยจัดให้มีขั้นตอนที่จำเป็นสำหรับการเรียไรและการใช้เงินบริจาค ซึ่งขั้นตอนแรกที่สำคัญคือ การลงทะเบียนการเรียไร

Article 4 “การลงทะเบียนการเรียไร

1) บุคคลใดที่ประสงค์จะทำการเรียไรทรัพย์สินตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่ 10 ล้านวอนขึ้นไป ให้จัดทำแผนการเรียไรและการใช้ทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค โดยไปลงทะเบียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและความมั่นคง นายกเทศมนตรีเขตปกครองพิเศษ นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปกครองตนเอง (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “สำนักทะเบียน”) และระบุนายทะเบียนดังต่อไปนี้

(1) ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้เรียไร (ในกรณีที่เป็นบริษัทหรือองค์กร ให้ระบุชื่อและที่ตั้งหลักของบริษัทหรือองค์กร และชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้แทนบริษัทหรือองค์กร)

(2) แผนการเรียไรที่ระบุวัตถุประสงค์ของการเรียไรอย่างชัดเจน ประเภทของการบริจาค จำนวนเป้าหมายของการเรียไร พื้นที่ที่จะทำการเรียไร วิธีการและระยะเวลาในการเรียไร และวิธีการเก็บรักษาเงินที่เรียไรได้อย่างปลอดภัยและรายละเอียดอื่น ๆ ในกรณีเช่นนี้ให้การเรียไรมีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

(3) แผนรายละเอียดการใช้ทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค รวมทั้งงบประมาณการค่าใช้จ่ายในการเรียไร วิธีการจัดหาเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าว วิธีการและระยะเวลาในการใช้จ่ายทรัพย์สินดังกล่าว และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(4) ที่ตั้งสำนักงานสำหรับการทำการเรียไร (ถ้ามี)

(5) ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียไรทรัพย์สินบริจาค ที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา”

Article 4 (3) ระบุผู้ที่ไม่สามารถยื่นขอจดทะเบียนเพื่อทำการเรียไรได้ หากมีคุณสมบัติต้องห้าม “บุคคลดังต่อไปนี้ จะขอจดทะเบียนทำการเรียไรไม่ได้

1) ผู้เยาว์ หรือผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
 2) บุคคลล้มละลายที่ถูกสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และไม่สามารถกลับสู่ฐานะเดิมได้
 3) บุคคลที่ได้รับโทษจำคุก และยังไม่พ้น 2 ปีนับจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือนับจากวันที่ศาลมีคำตัดสินในห้วงโทษจำคุก (รวมถึงกรณีที่ได้รับโทษครบถ้วนแล้วด้วย)

4) บุคคลซึ่งถูกพิพากษาให้รอการลงโทษ

5) บุคคลที่ถูกเพิกถอนการจดทะเบียนการเรียไรตาม Article 10 (1) และยังไม่พ้น 1 ปี นับจากถูกเพิกถอน (ทั้งนี้ ให้รวมถึงตัวแทนหรือผู้มีอำนาจบริหารของบริษัทหรือองค์กรที่ถูกเพิกถอนด้วย)

6) บริษัทหรือองค์กรที่มีตัวแทนหรือผู้มีอำนาจบริหารเข้าข่ายตามข้อ 1-5 ข้างต้น”

เมื่อมีการยื่นคำขอจดทะเบียน สำนักทะเบียนจะทำการตรวจสอบแผนการเรียไรตาม Article 4 (1) และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอตาม Article 4 (3)⁵⁹ และเมื่อมีการออกไปสำคัญการจดทะเบียนการเรียไรโดยนายกเทศมนตรีเขตปกครองพิเศษ นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ

⁵⁹ Act on Collection and Use of Donations. Article 4 (4).

ผู้ว่าราชการจังหวัดปกครองตนเอง บุคคลตามที่กล่าวมาต้องแจ้งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและความมั่นคง โดยไม่ชักช้าด้วย⁶⁰

เมื่อได้รับการจดทะเบียนการเรียไรแล้ว สำนักทะเบียน ซึ่งก็คือผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณาคำขอจดทะเบียน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

หน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลใด ๆ อันเกี่ยวกับการเรียไรและการใช้ทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค⁶¹

กรณีพบว่าการเรียไรที่อาจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ หรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ สำนักทะเบียนอาจเรียกให้ผู้ทำการเรียไรหรือลูกจ้างของผู้ทำการเรียไรยื่นเอกสาร สมุดบัญชี หรืองบการเงินเพื่อตรวจสอบก็ได้⁶²

หากเข้ากรณีตาม Article 10 เช่น ผู้ทำการเรียไรไม่ปฏิบัติตามแผนการเรียไรที่ได้ยื่นขอจดทะเบียนไว้ ผู้ทำการเรียไรบังคับหรือข่มขู่ผู้อื่นให้ทำการบริจาค ผู้ทำการเรียไรใช้จ่ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาคนอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตอนขอจดทะเบียน หรือผู้ทำการเรียไรไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเรียไรตามที่กฎหมายกำหนดหรือบิดเบือนข้อมูลนั้น เป็นต้น สำนักทะเบียนมีอำนาจในการเพิกถอนการจดทะเบียนการเรียไร และสั่งให้ผู้ทำการเรียไรคืนทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาคให้แก่ผู้บริจาค หรือหากไม่สามารถระบุตัวผู้บริจาคได้ ให้ใช้จ่ายทรัพย์สินไปในวัตถุประสงค์ที่ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์ที่ขอจดทะเบียน⁶³

ข้อสังเกตคือ ผู้มีอำนาจสูงสุดในการควบคุมตรวจสอบการเรียไรได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและความมั่นคง สามารถมอบอำนาจตามกฎหมายนี้ให้ นายกเทศมนตรีเขตปกครองพิเศษ นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปกครองตนเอง และบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจนั้นก็สามรถมอบอำนาจช่วงต่อไปได้หากได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรี⁶⁴ เพื่อให้การควบคุมตรวจสอบการเรียไรกระทำได้ง่าย ไม่ต้องดำเนินการจากส่วนกลางเท่านั้น

3.2.3.5 บทกำหนดโทษ

เกาหลีได้กำหนดโทษอันเกี่ยวกับการเรียไรไว้ 2 ประการ คือ โทษทางอาญา ได้แก่ ปรับและจำคุก และโทษทางปกครอง ได้แก่ ค่าปรับทางปกครอง

⁶⁰ Act on Collection and Use of Donations, Article 4 (5).

⁶¹ Act on Collection and Use of Donations, Article 8.

⁶² Act on Collection and Use of Donations, Article 9 (1).

⁶³ Act on Collection and Use of Donations, Article 10.

⁶⁴ Act on Collection and Use of Donations, Article 15.

โทษทางอาญาอันเกี่ยวกับการเรียไรร กำหนดไว้ใน Article 16 ดังนี้

Article 16 “บทกำหนดโทษ

1) บุคคลดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 30 ล้านบาท⁶⁵

(1) บุคคลที่ทำการเรียไรรโดยไม่ได้ลงทะเบียน หรือลงทะเบียนโดยการฉ้อโกง หรือวิธีการอื่นที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(2) บุคคลที่บังคับข่มขู่ให้ผู้อื่นบริจาค

(3) บุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้คืนทรัพย์สินที่เรียไรรได้มาจากการบริจาค

(4) บุคคลที่ดำเนินการเรียไรรเพื่อวัตถุประสงค์ที่คล้ายกับที่ลงทะเบียนไว้ โดยไม่ได้รับอนุมัติ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุมัติ

(5) บุคคลที่ใช้ทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาคเพื่อวัตถุประสงค์อื่น นอกเหนือจากที่วางแผนไว้เดิม หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่คล้ายกับวัตถุประสงค์ที่ลงทะเบียน โดยไม่ได้รับอนุมัติจากสำนักทะเบียน

(6) บุคคลที่จัดสรรเงินและสิ่งของอื่น ๆ ที่เรียไรรมาได้ ไปเป็นค่าใช้จ่าย ในการเรียไรรเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด (Article 13 กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 15)

(7) บุคคลที่ไม่ส่งรายงานของผู้สอบบัญชี และรายงานสถานการณ์เรียไรร

2) บุคคลดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10 ล้านบาท

(1) บุคคลที่ทำการเรียไรรและให้หน่วยงาน รัฐที่ไม่ได้รับยกเว้นตาม พระราชกฤษฎีกา เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียไรรนั้น

(2) บุคคลที่ลงรายการเท็จเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินที่ได้มาจากการบริจาค

(3) บุคคลที่ไม่จัดเตรียมสมุดบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการตรวจสอบการเรียไรร”

โทษทางปกครองอันเกี่ยวกับการเรียไรร กำหนดไว้ใน Article 18 ดังนี้

Article 18 “ค่าปรับทางปกครอง

1) บุคคลดังต่อไปนี้จะถูกปรับทางปกครองไม่เกิน 5 ล้านบาท

⁶⁵ 1 วอน เท่ากับ 0.0287 บาท. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำวันที่ 29 กันยายน 2564.

(1) ลูกจ้างของผู้ทำการเรียไรที่ไม่แสดงตนขณะทำการเรียไรว่าดำเนินการในนามของผู้ทำการเรียไร

(2) บุคคลที่ทำการเรียไรนอกเหนือจากที่สาธารณะ

(3) บุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสำนักทะเบียนที่ให้ส่งเอกสารเพื่อตรวจสอบ หรือปฏิเสธ หลีกเลี่ยง ขัดขวางการเข้าถึงหรือการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

2) ค่าปรับทางปกครองที่กำหนดไว้ใน (1) จะถูกเรียกเก็บโดยสำนักทะเบียนตามวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”

เกาหลีได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการเรียไรเป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับประเทศไทย และสามารถกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในกฎหมายลำดับรอง แต่เกาหลีได้กำหนดนิยาม ข้อห้ามหน้าที่ของผู้เรียไร อำนาจของผู้ควบคุมตรวจสอบ และบทกำหนดโทษไว้ชัดเจนกว่าประเทศไทย เนื่องจากมีการปรับปรุงกฎหมายอยู่เป็นระยะ

3.2.4 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates : UAE)

การปกครองของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เป็นการผสมผสานระหว่างระบอบสหพันธรัฐ (Federation) ซึ่งมีทั้งหมด 7 รัฐ กับระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ศาลปกติที่พิจารณาคดีอาญา และคดีแพ่งและพาณิชย์ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) กับศาสนาอิสลามที่พิจารณาคดีครอบครัวและมรดก รวมทั้งข้อขัดแย้งทางศาสนาโดยใช้บทบัญญัติของศาสนาอิสลาม (ชะรีอะฮ์) ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่ตรากฎหมาย ยกเลิกกฎหมาย และให้สัตยาบันสนธิสัญญาระหว่างประเทศคือ ฝ่ายบริหาร ได้แก่ สภาผู้ปกครองสูงสุด (Federal Supreme Council) ซึ่งประกอบด้วยเจ้าผู้ครองรัฐทั้ง 7 รัฐ เป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดตามรัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่ ค.ศ. 2015 องค์กรการกุศลและกลุ่มช่วยเหลือในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากกรมกิจการอิสลามและกิจกรรมการกุศล (The Islamic Affairs and Charitable Activities Department) หรือ IACAD ซึ่งเป็นไปตาม Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับกับการบริจาคทั้งหมดในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ไม่ว่าจะกระทำในลักษณะใด ๆ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ รวมทั้งเขตพัฒนาพิเศษและเขตปลอดภาษีอย่างดูไบด้วย

3.2.4.1 ความหมายของการเรียไร

Article (1) ของ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai กำหนดให้ “Donations⁶⁶” หมายความว่า “การมอบทรัพย์สินให้ผู้อื่นโดยสมัครใจ เพื่อวัตถุประสงค์เป็นการกุศล ความเมตตา ความช่วยเหลือ หรือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รวมทั้งชะกาต (ZAKAT)⁶⁷ และการให้ทาน” ตามความหมายนี้จึงหมายถึงการให้ทรัพย์สินแก่ผู้อื่น โดยสมัครใจ ทุกประเภท ไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

3.2.4.2 การเรียไรที่กระทำได้และกระทำไม่ได้

สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ห้ามการบริจาคใด ๆ ไม่ว่าจะกระทำโดยการประกาศ บนสื่อ สิ่งพิมพ์ เสียง ภาพ หรือวิธีอื่นใดของการติดต่อสื่อสารและสื่ออื่น ๆ หากการบริจาค่นั้นไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก IACAD เสียก่อน⁶⁸

ข้อห้ามดังกล่าวจะไม่ถูกนำมาใช้กับการบริจาคที่จัดให้มีขึ้น โดยประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี สมาชิกสภาสูงสุดแห่งสหพันธรัฐ มกุฎราชกุมาร และผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ปกครอง การบริจาคที่จัดให้มีขึ้น โดยหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อสาธารณประโยชน์⁶⁹ กล่าวคือ โดยหลักแล้วไม่ว่าการบริจาคด้วยวิธีใด เพื่อวัตถุประสงค์ใดจะต้องได้รับอนุญาตจาก IACAD ก่อนเท่านั้นจึงจะกระทำได้ ยกเว้นการบริจาคที่จัดขึ้นโดยรัฐเอง

ข้อสำคัญของการรับบริจาคในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์คือ บุคคลธรรมดาไม่สามารถขอรับบริจาคหรือจัดการระดมทุนขึ้นเองได้ แม้จะได้รับอนุญาตจาก IACAD แล้ว ผู้ที่ได้รับอนุญาตก็จะต้องดำเนินการรับทรัพย์สินผ่านองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนแล้วตามกฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 20 องค์กร⁷⁰

⁶⁶ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (1). “Donations: Property voluntarily donated by donors to others for philanthropic, benevolent, aid, or charitable purposes, including Zakat and alms.”

⁶⁷ ชะกาต หมายถึง ทรัพย์สินจำนวนหนึ่งที่ศาสนาอิสลามได้บัญญัติให้เจ้าของทรัพย์สินนั้นมีหน้าที่ต้องจ่ายให้แก่บุคคลซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับชะกาตตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ อ้างถึงใน อ.อับดุลสุโก ดินอะ. (2555). **ชะกาต: สวัสดิการชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. นราธิวาส: พงศ์นรากรพิมพ์. หน้า 8-9.

⁶⁸ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (3) a.

⁶⁹ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (3) b.

⁷⁰ UAE Government. (2021). *Ways of doing charity in the UAE*. (Online). Available: <https://u.ae/en/information-and-services/charity-and-humanitarian-work/ways-of-doing-charity-in-the-uae>.

การขออนุญาตจาก IACAD กระทำได้โดยยื่นแบบฟอร์มการขออนุญาตพร้อมเอกสารตามที่ IACAD กำหนด โดย IACAD จะพิจารณาคำขอและแจ้งผลการพิจารณาภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอ แต่หากภายใน 15 วัน ไม่มีการแจ้งผลการพิจารณา ให้ถือว่าคำขออนุญาตถูกปฏิเสธ⁷¹

คำขออนุญาตที่ยื่นต่อ IACAD จะต้องประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ วัตถุประสงค์ในการจัดการบริจาค ชื่อของบุคคลที่จัดการการบริจาค สถานที่ที่จะทำการรวบรวมทรัพย์สิน วิธีการรวบรวมทรัพย์สิน ระยะเวลาที่จะรับบริจาค หน่วยงานที่จะได้รับทรัพย์สินจากการบริจาค จำนวนทรัพย์สินที่ต้องการรับบริจาค และข้อมูลอื่น ๆ ที่กำหนดโดย IACAD⁷²

3.2.4.3 ประเภทหรือวิธีการทำการเรียไร

การบริจาคตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์เป็นความหมายอย่างกว้าง รวมถึงการให้ทรัพย์สินทุกประเภท ทุกวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ วิธีการรวบรวมทรัพย์สินจะต้องระบุตั้งแต่ตอนยื่นคำร้องขออนุญาตต่อ IACAD แล้ว ซึ่งเมื่อ IACAD อนุญาตตามคำขออนุญาต การดำเนินการก็ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่มีการขออนุญาต

อย่างไรก็ตาม กรณีของสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์มีวิธีการทำการเรียไรหรือการรวบรวมทรัพย์สินที่น่าสนใจ คือการขอรับบริจาคทางออนไลน์ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกฎหมาย Combating Cybercrimes ของสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์

Federal Decree-Law no. (5) of 2012 ON COMBATING CYBERCRIMES มาตรา 27 ระบุว่า บุคคลต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับไม่น้อยกว่า 200,000 ดอลลาร์⁷³ แต่ไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ หากบุคคลนั้นได้จัดให้มี จัดการ หรือดำเนินการทางเว็บไซต์หรือเผยแพร่ข้อมูลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศใดๆ เพื่อเรียกหรือส่งเสริมการรวบรวมเงินบริจาคโดยไม่มีใบอนุญาตที่ได้รับการรับรองจากผู้มีอำนาจ หมายความว่า หากขอรับบริจาคโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก IACAD แล้ว ถ้าการขอรับบริจาค่นั้นกระทำผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศใดๆ นอกจากจะมีโทษตาม Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai แล้ว ยังมีโทษตาม Federal Decree-Law no. (5) of 2012 ON COMBATING CYBERCRIMES อีกด้วย ซึ่งศาลจะต้องลงโทษบทหนัก

⁷¹ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (5).

⁷² Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (6).

⁷³ 1 ดอลลาร์ เท่ากับ 9.1518 บาท. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำวันที่ 12 ธันวาคม 2564.

แม้ว่าการรวบรวมทรัพย์สินจะต้องกระทำผ่านองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น แต่การลงทะเบียนองค์กรการกุศล และการจัดให้มีการบริจาคสามารถกระทำผ่านทางออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน⁷⁴

3.2.4.4 ผู้มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบการเรียไร

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าการจัดการการบริจาคใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตจาก IACAD หรือกรมกิจการอิสลามและกิจการการกุศลเสียก่อน ซึ่งนอกจากอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้จัดการบริจาคแล้ว IACAD ยังมีอำนาจหน้าที่⁷⁵ ดังนี้

- 1) กระตุ้นและสนับสนุนให้สมาชิกของชุมชนทำการบริจาค
- 2) พิจารณาคำขอจัดการบริจาคในประเทศ และดำเนินการอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอดังกล่าว
- 3) ควบคุมและดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคทั้งหมดในประเทศ
- 4) ตรวจสอบทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคและอนุมัติการจำหน่ายทรัพย์สิน

นั้น

ส่วนผู้ที่ได้รับอนุญาตให้จัดการบริจาคได้มีหน้าที่⁷⁶ ดังนี้

- 1) จัดทำรายงานต่อ IACAD เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการรับบริจาค โดยระบุจำนวนทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคและวิธีการที่จะจำหน่ายทรัพย์สินนั้น
- 2) ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต
- 3) ปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชกฤษฎีกานี้ รวมทั้งความเห็นของ IACAD ที่ออกตามความของพระราชกฤษฎีกานี้

3.2.4.5 บทกำหนดโทษ

ภายใต้บทบัญญัติอื่นใดที่มีโทษหนักกว่า Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai หากบุคคลใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้ หรือมติของ IACAD ที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชกฤษฎีกานี้ บุคคลนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่น้อยกว่า 5,000 เอด์แซม แต่ไม่เกิน 100,000

⁷⁴ Nada El Sawy. (2020, April 6). How to give to charity legally in the UAE. *The National*, (Online). Available: <https://www.thenationalnews.com/business/money/how-to-give-to-charity-legally-in-the-uae-1.860945>.

⁷⁵ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (4).

⁷⁶ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (7).

เดอร์แฮม หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลมีอำนาจในการจัดการจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการบริจาคด้วย⁷⁷

เปรียบเทียบกับ โทษตามกฎหมาย Combating Cybercrimes ที่ต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับไม่น้อยกว่า 200,000 เดอร์แฮม⁷⁸ แต่ไม่เกิน 500,000 เดอร์แฮม หมายความว่า หากการขอรับบริจาคที่ไม่ได้รับอนุญาตกระทำผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศใด ๆ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษตามกฎหมาย Combating Cybercrimes ซึ่งมีระวางโทษปรับสูงกว่า

เมื่อพบว่ามีการขอรับบริจาคโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก IACAD อันเป็นการละเมิดพระราชกฤษฎีกานี้หรือมติของ IACAD ที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชกฤษฎีกานี้ อธิบดีของ IACAD ยังมีอำนาจสั่งให้ธนาคารภายในประเทศอายัดหรือปิดบัญชีธนาคารที่ได้มีการขอรับบริจาคโดยผิดกฎหมายได้ รวมทั้ง สั่งให้โอนทรัพย์สินจากบัญชีนั้นมายังบัญชีของ IACAD ได้ด้วย⁷⁹

นอกจากโทษทางอาญาแล้ว IACAD ยังสามารถออกคำสั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาปฏิบัติตามมาตราการ ดังนี้

- 1) สั่งค่าเดือนเป็นลายลักษณ์อักษร และห้ามผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก
- 2) สั่งให้ผู้ที่ฝ่าฝืนจ่ายเงินเพิ่มเป็นสองเท่าของเงินที่ได้รับจากการบริจาคที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

- 3) ปิดสถานที่รับบริจาคเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

อาจสรุปได้ว่า ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายอันเกี่ยวกับการบริจาคหรือระดมทุน มีทั้งโทษทางอาญา ได้แก่ โทษจำคุกและโทษปรับ และโทษทางปกครองด้วย

กฎหมายควบคุมการเรียกรับของแต่ละประเทศค่อนข้างแตกต่างกันไป เนื่องจากสภาพสังคมและระบบกฎหมายของประเทศนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ไทย เกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับการเรียกรับ โดยเฉพาะ แต่ใช้กับการเรียกรับทุกกรณี เป็นเพียงการบัญญัติหลักเกณฑ์ไว้กว้าง ๆ ไทยกับเกาหลีใต้อาจมีการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมได้โดยการออกกฎหมายลำดับรองมาบังคับ แต่สหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ให้เป็นอำนาจกรมกิจการอิสลามและกิจกรรมการกุศลที่จะกำหนดเงื่อนไขและรายละเอียดได้ ส่วนออสเตรเลียจะให้อิสระกับแต่ละรัฐใน

⁷⁷ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (10) a.

⁷⁸ 1 เดอร์แฮม เท่ากับ 9.1518 บาท. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำวันที่ 12 ธันวาคม 2564.

⁷⁹ Decree No. (9) of 2015 Regulating the Raising of Donations in the Emirate of Dubai. Article (9).

การกำหนดการควบคุมและตรวจสอบการเรียไ้รเอง โดยรัฐบาลกลางเพื่ยงแต่กำหนดกรอบกว้าง ๆ ตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของออสเตรเลีย (Australian Consumer Law หรือ ACL) เพราะมองว่ากิจกรรมระดมทุนมีลักษณะเป็นกิจกรรมในทางการค้าหรือในทางพาณิชย์ ผู้ที่จะทำการระดมทุนหรือเรียไ้ร จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตาม ACL และสหราชอาณาจักรมีหลักเกณฑ์ค่อนข้างชัดเจน มีการแยกประเภทและวิธีการเรียไ้ร แต่การปฏิบัติตามก็จะซับซ้อนตามไปด้วย เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการระดมทุนหรือเรียไ้ร รวมอยู่กับกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรการกุศล ซึ่งมีเรื่องของทรัสต์ (trust) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย